

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Využívání poskytovaných služeb v Husitském centru a jeho dopady na uživatele

Use of services provided by the husit center and its impacts on users

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Monika Nová, Ph.D.

Autor:

Markéta Pondělíčková

Praha 2018

Poděkování

Chtěl bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce PhDr. Monice Nové, Ph.D., za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce. Mé poděkování patří též Mgr. Sylvii Stretti za konzultace a doporučení vhodné literatury.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Využívání poskytovaných služeb v Husitském centru a jeho dopady na uživatele“ vypracovala samostatně s použitím níže uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne
Markéta Pondělíčková

Jméno autora

Anotace

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. První část je rozčleněna na kapitoly, které se zabývají konkrétními postupy při práci s uživatelem v nízkoprahovém klubu. Druhá část je praktická a zabývá se komparativním šetřením, které srovnává vývoj kvality poskytovaných služeb.

Annotation

Bachelor thesis consists of two parts – theoretical and practical. The first part is divided into chapters, which deal with specific stages when working with visitors of drop-in centers for children and teenagers. The second part is practical and deals with comparative investigation that compares the quality development of the services provided in drop-in centers.

Klíčová slova

Nízkoprahové kluby pro děti a mládež, sociální služby, Nízkoprahový klub Husita, Husitské centrum, Praha 3 Žižkov, Romské děti a mládež

Keywords

drop-in centres for children and teenagers, social services, drop-in centres for children and teenagers Husita, the husit center, Prague 3 Žižkov, Roma children and teenagers

Obsah

1. Úvod	9
2. Historie sociálních služeb na Žižkově a vznik Husitského centra	11
3. Uživatelé v Nízkoprahovém klubu Husita	15
Zájemce o službu	15
Specifika práce s romskými uživateli	16
3.1 Specifika cílové skupiny v Nízkoprahovém klubu Husita	18
Specifika nízkoprahového klubu pro děti a mládež	19
Individuální plánování	24
Práce s osobními údaji v anonymní službě	25
3.2 Husátko	28
Pravidla a principy Husátka	30
4. Provozní řád Nízkoprahového klubu Husita	31
4.1 Práva a povinnosti pracovníků	31
4.1.1 Etický kodex sociálního pracovníka	33
4.2 Práva a povinnosti uživatelů	33
5. Další aktivity v rámci Husitského centra na Praze 3	36
Komunitní zahrada Meduňka	36
Česko-romské bohoslužby	37
Den Romského holokaustu	38
6. Empirická část	39
Cíl šetření	39
Sběr dat	39
Metoda sběru dat	39
Metoda zpracování dat	40
Charakteristika zkoumaného vzorku	40

Metodika	40
Hypotézy a operacionalizace	40
6.1 Etické zásady	41
7. Výsledky šetření	42
7.1 Shrnutí výsledků	50
8. Diskuse	53
Závěr	55
Seznam použité literatury	56
Summary	61

Seznam grafů

Graf 1 Jak moc jste se prostřednictvím nízkoprahového klubu Husita naučil rozhodovat o tom, co chcete a potřebujete? 2015.....	42
Graf 2 Jak moc jste se prostřednictvím nízkoprahového klubu Husita naučil rozhodovat o tom, co chcete a potřebujete? 2016.....	42
Graf 3 Jak moc jste se prostřednictvím nízkoprahového klubu Husita naučil rozhodovat o tom, co chcete a potřebujete? 2017.....	42
Graf 4 Přijde Vám, že jste se v NPK Husita naučil něco užitečného (vaření, výtvarka, tanec, zahradničení, sport, počítačové znalosti atd.) 2015.....	43
Graf 5 Přijde Vám, že jste se v NPK Husita naučil něco užitečného (vaření, výtvarka, tanec, zahradničení, sport, počítačové znalosti atd.) 2016.....	43
Graf 6 Přijde Vám, že jste se v NPK Husita naučil něco užitečného (vaření, výtvarka, tanec, zahradničení, sport, počítačové znalosti atd.) 2017.....	43
Graf 7 Jak moc Vám NPK Husita pomáhá dodělat školu (základní škola, učiliště, střední škola)? 2015	44
Graf 8 Jak moc Vám NPK Husita pomáhá dodělat školu (základní škola, učiliště, střední škola)? 2016	44
Graf 9 Jak moc Vám NPK Husita pomáhá dodělat školu (základní škola, učiliště, střední škola)? 2017	44
Graf 10 Myslíte si, že v NPK Husita Vám nebo někomu koho znáte, pomohli najít práci a brigádu? 2015.....	45
Graf 11 Myslíte si, že v NPK Husita Vám nebo někomu koho znáte, pomohli najít práci a brigádu? 2016.....	45
Graf 12 Myslíte si, že v NPK Husita Vám nebo někomu koho znáte, pomohli najít práci a brigádu? 2017.....	45

Graf 13 Dovedete zhodnotit, jestli jste se v NPK Husita naučil vážit sám sebe (nepochybovat sám o sobě, schopnost se a spolupracovat s dalšími lidmi nebo skupinami lidí) 2015.....	46
Graf 14 Dovedete zhodnotit, jestli jste se v NPK Husita naučil vážit sám sebe (nepochybovat sám o sobě, schopnost se a spolupracovat s dalšími lidmi nebo skupinami lidí) 2016.....	46
Graf 15 Dovedete zhodnotit, jestli jste se v NPK Husita naučil vážit sám sebe (nepochybovat sám o sobě, schopnost se a spolupracovat s dalšími lidmi nebo skupinami lidí) 2017.....	46
Graf 16 Naučil jste se v NPK Husita uklízet po sobě ve městě v přírodě? 2015 ..	47
Graf 17 Naučil jste se v NPK Husita uklízet po sobě ve městě v přírodě? 2016 ..	47
Graf 18 Naučil jste se v NPK Husita uklízet po sobě ve městě v přírodě? 2017 ..	47
Graf 19 Zmírnily se díky NPK Husita Vaše problémy (s chováním, s docházkou do školy, v rodině, se zákonem atd.) 2015.....	48
Graf 20 Zmírnily se díky NPK Husita Vaše problémy (s chováním, s docházkou do školy, v rodině, se zákonem atd.) 2016.....	48
Graf 21 Zmírnily se díky NPK Husita Vaše problémy (s chováním, s docházkou do školy, v rodině, se zákonem atd.) 2017.....	48
Graf 22 Kdybyste měl problémy (vztahy, závislosti, sex, nechtěné těhotenství, problémy s volbou školy a povolání, šikana, domácí násilí atd.) obrátil by jste se na NPK Husita? 2015 ..	49
Graf 23 Kdybyste měl problémy (vztahy, závislosti, sex, nechtěné těhotenství, problémy s volbou školy a povolání, šikana, domácí násilí atd.) obrátil by jste se na NPK Husita? 2016 ..	49
Graf 24 Kdybyste měl problémy (vztahy, závislosti, sex, nechtěné těhotenství, problémy s volbou školy a povolání, šikana, domácí násilí atd.) obrátil by jste se na NPK Husita? 2017 ..	49
Graf 25 Vývoj uživatelů centra v letech 2014–2017 ..	50

1. Úvod

Bakalářská práce se zabývá dopadem na uživatele v Husitském centru. První kapitola se bude zabývat historií a vznikem Husitského centra na Praze 3. Další kapitola bude zaměřena na uživatele nízkoprahového klubu Husita. Konkrétně se bude jednat o podkapitoly, které budou zaměřeny na celý proces přijetí do služby. Prvním krokem pro přijetí do služby je jednání se zájemcem o službu a popsání celého procesu. Další podkapitola se bude zabývat specifiky jednání s romským uživatelem v sociálních službách. Další důležitou součástí této práce jsou specifika nízkoprahových služeb pro děti a mládež, která jsou poměrně specifická, zvláště v Praze na Žižkově. Další kapitolou jsou specifika uživatelů navštěvujících nízkoprahové služby pro děti a mládež obecně. Další důležitou součástí této práce je individuální plánování s uživatelem v nízkoprahovém klubu Husita a jejich metody, které během tohoto nutného procesu postupují. Nízkoprahové služby pro děti a mládež jsou službou anonymní, a proto je nutné rozebrat postup, podle kterého pracovníci nakládají s osobními údaji. Zvláště kvůli nové vyhlášce Evropské unie o nakládání s osobními údaji. V této kapitole jsou zde opět vidět jistá specifika lokality, kde se Nízkoprahový klub Husita nachází.

Další kapitolou je pilotní program Nízkoprahového klubu Husita, který nese název Husátko. Jedná se o program, který pomáhá maminkám s malými dětmi a snaží se o předškolní přípravu dětí, aby neměly při nástupu do první třídy velké nedostatky. Jsou zde zmíněna také pravidla využívání této služby.

Nutnou součástí je také provozní řád Nízkoprahového klubu Husita, poté navazuje kapitola zabývající se pravidly a chodem celé této organizace. Neboť pro chod nízkoprahového klubu je nutné, aby byla jasně stanovená pravidla. Nutnou součástí každé sociální služby je etický kodex sociálního pracovníka, a proto i v této práci má své místo a samostatnou kapitolu. V této práci jsou také zmíněny další služby, které nabízí komunitní centrum na Žižkově, které je také součástí Husitského centra. Nesmí zde chybět komunitní zahrádka Meduňka, která zprostředkovává veřejnosti i uživatelům Nízkoprahového klubu

Husita styk s přírodou a zároveň si vyzkoušet zahradničení. Další projekt, který komunitní zahrádka Meduňka má, je komunitní vaření vegetariánských obědů pro veřejnost i osoby z místní komunity. Pro uživatele Nízkoprahového klubu Husita to umožňuje vyzkoušet si vaření pro větší počet osob a zároveň může utvářet představu, co obnáší práce kuchaře. Další zmíněnou akcí jsou Česko-romské bohoslužby, kde dochází k prolínání osob z komunity romské s komunitou neromskou. Zde mohou uživatelé Nízkoprahového klubu Husita předvést svůj talent a zahrát na hudební nástroj, nebo zatančit některý z tradičních romských tanců. Poslední zmíněnou akcí Husitského centra je připomenutí smutného výročí Romského holokaustu, který se konal letos v Komunitním centru na Žižkově. Poslední část této práce je empirická, která je založena z komparativního srovnání z roku 2015–2017. Jedná se o dotazníky, které se snaží měřit kvalitu poskytovaných služeb v Nízkoprahovém klubu Husita.

2. Historie sociálních služeb na Žižkově a vznik Husitského centra

– velké zastoupení Sociálních služeb na Žižkově, důvody, výhody, nevýhody. Důvod vzniku Husitského centra

Dříve než začneme rozebírat konkrétní sociální služby, je důležité uvést umístění Husitského centra. Husitské centrum se nachází přímo ve středu Pražské čtvrti Žižkov, která je známá pořekadlem „Žižkovu a Libni zdaleka se vyhni“. Žižkov byl ohrožen v 70. letech 20. století, kdy docházelo k bourání staré zástavby, která byla nahrazována panelovými domy. *„Před rokem 1989 bylo s Romy ze strany majoritní společnosti zacházeno jako sociálně nepřizpůsobivou kategorií populace a byla jim vnucována cesta jejich asimilace formou násilného začlenění do „pracující populace“, ve které hráli roli nekvalifikované pracovní síly“¹* Do těchto panelových domů se začali stěhovat dělníci z nedalekých továren, ale také Romové, kteří byli komunistickým režimem nuceni se asimilovat. *„Od počátku sedmdesátých let byla státem řízená asimilace nahrazena mírnější koncepcí společenské integrace. Cíl zůstal stejný – zařadit, asimilovat, jen forma jeho realizace již neměla být tak násilná, neboť se navíc ukázala i jako neúspěšná. K vyrovnání s majoritou mělo dojít cestou materiálních a sociálních výhod pro „občany cikánského původu“.* Dle této koncepce byly Romům přednostně přidělovány byty, získávali zvýšené sociální dávky, speciální účelově vázané příspěvky apod. *Ač jsou sociální výhody dodnes uváděny jako příklad romské nevďčnosti, právě tento „ochranářský“ přístup Romy nejvíce paralyzoval – otupil totiž jejich odvěkou soběstačnost a nezávislost.“²*

Žižkov je místo specifické, kde není problém sehnat drogy.³ Kvůli velké koncentraci drogově závislých je poměrně velká pouliční kriminalita. Tato čtvrť je také místem časté

¹ NAVRÁTIL, Pavel. *Romové v české společnosti: jak se nám spolu žije a jaké má naše soužití vyhlídky*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-741-8. Str. 174

² HORVÁTHOVÁ, Jana, Kapitoly z dějin Romů. Praha: nakladatelství Lidové noviny, 2002. Str. 53

³ Interní Metodika Nizkoprahového klubu Husita: Standarty kvality sociálních služeb. 2014. Praha: Husitské centrum o.p.s.

sexuální turistiky. Na Žižkově je také typická obrovská koncentrace heren a zastaváren. Dříve byly v žižkovských výlohách vidět nahé ženy lákající své zákazníky, dnes jsou tyto ženy spíš „schované“ v bytech a klienty shánějí přes internet. Další velké specifikum této městské části je velká hustota zalidnění 11 172 obyvatel/km² k datu 31. 12. 2016⁴. Velká hustota obyvatel ukazuje, že jsou byty přeplněné a není ojedinělé, když v jednopokojovém bytě bydlí čtyř nebo pětičlenná rodina. Žižkov vzhledem k velkému počtu obyvatel samozřejmě bojuje s velkou anonymitou obyvatel a děti a mládež samozřejmě nejsou výjimkou. Romské děti ze Žižkova navštěvují základní školu na Havlíčkově náměstí, která má téměř jen žáky romského etnika. Rodiče těchto dětí jsou častokrát rádi, že jdou do školy, kde se nebudou muset bát rasismu a šikany. Bohužel děti navštěvující tuto školu mají velmi často nedostatky ve vzdělání. S tou skutečností je také spojený fakt, že žáci, kteří dokončí tuto základní školu, mají častokrát problém na středních školách a učilištích, kvůli tomu mají tito obyvatelé nízký stupeň vzdělání. Nízký stupeň vzdělání jim poté ztěžuje uplatnění na trhu práce. *„Je evidentní, že klíčem ke zlepšení společenského postavení Romů v ČR je vzdělání. Vzdělání dětí je spojeno s postojem ke vzdělání u jejich rodičů.“*⁵ Na Žižkově je velké zastoupení sociálních služeb. Na Praze 3 je přes dvacet sociálních služeb. Velká část služeb je zaměřena na rodiny, děti a mládež a poslední dobou dochází k rozmachu služeb pro cizince a jejich integraci. Sociální služby zaměřené na rodiny, děti a mládež jsou na pražském Žižkově zastoupeny Rodinným a komunitním centrem Paleček, Nízkoprahovým klubem pro děti a mládež R-Mosty, Nízkoprahovým klubem pro děti a mládež Beztíže, Nízkoprahovým klubem Husita.

„Nestátní organizace rozvinuly u nás po roce 1989 nové typy programů pro ohrožené děti a rizikovou mládež. Tato zařízení mají obvykle podobu nízkoprahových klubů. Některá

⁴ *Pohyb obyvatel v Praze: V období 1. 1. 2016 – 31. 12. 2016* [online]. In: . [cit. 2018-05-02]. https://www.czso.cz/documents/11236/26935245/RI_20170321_tabMC.xls/3d963d31-233a-4b48-90ce-8cbd7be0f9ea?version=1.3.

⁵ MATOUŠEK, Oldřich. Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. 2., aktualizované vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0041-3. Str. 104.

z nich jsou zaměřena na romské děti a mládež. Některá nabízejí i víkendové a prázdninové pobytové akce.“⁶

Výhodou velké sítě sociálních služeb by mělo být to, že osoby, které potřebují, nepropadnou síti sociálních služeb. Na Žižkově je vhodná lokalita pro sociální služby, neboť je zde hodně rodin ohrožených sociálním vyloučením a poslední dobou přibývají na území Prahy 3 cizinci. Občas se na Žižkově stává pravý opak, neboť uživatelé například nízkoprahových klubů pro děti a mládež vědí, že mají v okolí tři kluby. Proto občas dochází k tomu, že pro uživatele není sankce vypovězení ze služby na jeden den žádný problém, neboť mají možnost jít do dalšího z dvou klubů. To neznamena, že by kluby neměly opodstatnění a byly nadbytečné.

Nízkoprahový klub Husita vznikl ve spolupráci s radnicí Prahy 3, kdy v roce 2003 vyšlo najevo, že na území Prahy 3 narůstá počet dětí, které jsou ohroženy sociálním vyloučením. V roce 2004 začali dobrovolníci na Žižkově pracovat s mládeží na bázi streetworku neboli terénní práce. „*Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dále vymezuje, že příjemcem terénních programů jsou lidé, kteří vedou rizikový způsob života nebo jsou rizikovým způsobem života nějak ohroženi. Mezi nejčastější cílové skupiny pak patří osoby ze sociálně vyloučených lokalit, u nichž dochází ke kulminaci problémů (chudoba, dluhy, nezaměstnanost, lichva, špatný stav bydlení, špatný přístup ke službám, špatná kvalita vzdělání, kriminalita apod.) nebo osoby sociálním vyloučením ohrožené, osoby ohrožené závislostmi, osoby poskytující placené sexuální služby, děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy, rodiny s dětmi (nezávisle na tom, v jaké lokalitě žijí, a osoby bez přístřeší) (Černá a kol., 2008). A právě s ohledem na tyto úkoly jsou obyvatelé sociálně vyloučených lokalit dle Nedělníkové (2008) nejčastější cílovou skupinou, v rámci níž se terénní sociální práce uplatňuje. Snad i právě proto je terénní sociální práce považována za jeden z významných a účinných nástrojů, jak předcházet sociálnímu vyloučení*

⁶ MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ, ed. Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-002-X. str. 273

*jednotlivců, rodin či celých sociálních skupin z určitých interakcí a z provozu sociálních institucí, které jsou ve společnosti přístupné většině (Nedělníková, 2008).*⁷ Později tohoto roku došlo k domluvě o vzájemné spolupráci na NO Žižkov a v budově fary vznikl Nízkoprahový klub Husita. Nízkoprahový klub Husita se stal ke dni 1. 1. 2007 registrovanou sociální službou, jak udává zákon 108/2006 Sb.⁸ V roce 2008 prošel Nízkoprahový klub Husita procesem přijetí do České asociace streetwork. „Česká asociace streetwork, z. s., jako odborná organizace zastupuje fyzické i právnické osoby působící v oblasti nízkoprahových sociálních služeb dle typologie sociálních služeb (terénní programy, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, kontaktní centra).“⁹ Nízkoprahový klub Husita je „Nízkoprahový klub pro děti a mládež“, tedy NZDM, ale v době, kdy došlo k registraci této služby, byl užívám termín „Nízkoprahový klub“, a proto bude v bakalářské práci dále označován jako NPK Husita.

⁷ URBAN, David. *Sociální práce s romskými rodinami*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. ISBN 978-80-7422-457-7. Str. 53-54

⁸ Zákon o sociálních službách [online]. Praha, 2006 [cit. 2018-03-02]. https://www.mpsv.cz/files/clanky/7372/108_2006_Sb.pdf

⁹ *Stručně o České asociaci streetwork* [online]. Praha, 2009 [cit. 2018-03-04]. http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=79&site=cas

3. Uživatelé v Nízkoprahovém klubu Husita

Nízkoprahový klub Husita má za úkol pomáhat dětem a mladistvým z Prahy 3, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením. Nízkoprahový klub Husita těmto lidem poskytuje bezpečný prostor, možnosti rozvoje, doučování a spoustu dalšího. Vzhledem k tomu, že je služba anonymní, nikdy pracovníci nevědí, že se jedná právě o uživatele z Prahy 3, ale jedná se pouze o předpoklad, že dítě z jiné části Prahy by navštěvovalo Nízkoprahový klub pro děti a mládež, který je blíž jeho bydliště. Nízkoprahový klub Husita má velké věkové rozpětí, největší, které je zákonem dané, jedná se o rozpětí 6–26 let. Primární cílovou skupinou jsou děti a mladiství od 6 do 18 let. Je to dané hlavně tím, že už uživatelé starší 18 let nemají potřebu a čas navštěvovat Nízkoprahový klub Husita. Občas se také stává, že do klubu dorazí uživatelé s mladším sourozencem než 6 let. Rozhodně nedochází k tomu, že by zde nemohli zůstat, ale o mladšího sourozence se stará jeho starší sourozenec. Pokud se tato situace opakuje, pracovníci zjišťují, proč k tomu dochází, a snaží se společně s uživatelem přijít na to, jak by mohl trávit svůj volný čas sám. Častokrát je tato situace neřešitelná, a proto docházejí společně a mladší sourozenec je vedený jako zájemce o službu, dokud nebude mít 6 let.

Zájemce o službu

Zájemci o službu samozřejmě nejsou jen uživatelé mladší 6 let, ale jsou to také nově přichozí klienti. V Nízkoprahovém klubu Husita nebývá zvykem, že by si nově přichozí uživatel hned při první návštěvě prošel kompletním prvokontaktem. Vzhledem k tomu, že se jedná o menší děti, snaží se pracovníci Nízkoprahového klubu Husita seznamovat nového uživatele postupně. Častokrát to trvá třeba i více návštěv. První krok je seznámení s pracovníky a s prostorem. Uživatelé a pracovníci si tykají a oslovují se křestním jménem nebo přezdívkou. Pracovník pozve uživatele do kontaktní místnosti, kde mu představí „dohodu o poskytnutí služby“. Uživatele zavede do systému IS PePa. *„IS PePa je evidenční nástroj určený pro malé a střední poskytovatele sociálních služeb,*

zejména pro nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a terénní programy“¹⁰ Uživatel může sdělit pracovníkům své jméno nebo přezdívku a ta se zavede do systému PePa, kde se napíše rok narození a pohlaví. V případě, že není možné dokončit prvokontakt, zaznamená se tato situace do systému, aby všichni pracovníci věděli, že je nutné prvokontakt dokončit. Součástí tohoto úkonu je také individuální rozhovor s uživatelem, kde dochází k mapování uživatelské situace. Během tohoto rozhovoru dochází ke zjišťování uživatelské zakázky, poté dochází k vytvoření individuálního plánu. „*Individuální plán je jakýmsi výstupem multidisciplinární práce s dítěte či rodiny a celého týmu pomáhajících profesionálů.*“¹¹

Specifika práce s romskými uživateli

Romové jsou specifickou cílovou skupinou, která má rozdílné tradice a hodnoty. Je tedy nutné, aby pracovníci, kteří s nimi pracují, znali jejich tradice, hodnoty a zvyky. V případě, že by tyto informace neměli, bylo by pro pracovníky těžké pochopit, jaké mají uživatelé starosti a jaký mají hodnotový žebříček, který je samozřejmě ovlivněn jejich komunitou. Důležitou součástí je také jednání s uživateli důstojně a s patřičnou úctou, na kterou je romská komunita obzvláště citlivá.

Nedílnou součástí práce s romskou komunitou je být trpělivý a nespěchat. Uživatelé mívají problémy s dodržováním termínů, a proto je vhodné je uživatelům připomínat. Specifikem tohoto etnika je také větší projev emocí a také se nebát dotyků od uživatelů. „*Romantické predstavy o živote Rómov: pestrofarebné oblečenie, vozy, kone, tanec, hudba, oheň, smiech a radosť zo života v segregovaných osadách obcí hornádskej doliny: Vikartoviec, Kravian, Spišského Bystrého a Hranovnice nenachádzame. Pozitívne znaky rómstva – romipen sa postupne vytrácajú pod vplyvom čoraz väčšieho vplyvu chudoby. Do popredia sa dostávajú negatívne pocity „Rómov“, ktoré sú majoritou*

¹⁰Systém PePa alias Perfektní Pamatovák!. <http://www.ispepa.cz/>[online]. 2006 [cit. 2018-03-16].

¹¹ MATOUŠEK, Oldřich. *Metody a řízení sociální práce*. 3., aktualizované. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0213-4. Str. 240

prijímané s velkou nevolou – pocit krivdy, izolovanosti, obviňování druhých za svoj život – obyčejne majority.“¹²

V práci s touto komunitou je také vhodné používat jednodušší slova a ověřovat si, že nedošlo k nedorozumění. K nedorozumění může docházet kvůli nízkému stupni vzdělání, ale také k jisté jazykové bariéře, která bývá způsobena tím, že čeština nemusí být rodným jazykem těchto uživatelů. *„Při komunikaci s Romy se občas stává, že ačkoliv oba účastníci hovoří stejným jazykem, mají pocit, že tomu tak není. Romové, jejichž mateřským jazykem je romština, mohou mít problém při používání češtiny hned v několika rovinách. Čeština a romština jsou natolik odlišné jazyky, že poměrně běžně dochází ke změně smyslu slova nebo věty při překladu, někdy se také stane, že nelze najít v druhém jazyku k danému výrazu vůbec ekvivalent. Důvodem vzájemného nepochopení plynoucího z rozdílných mateřských jazyků je tzv. romský etnolekt češtiny. Etnolektní slovní zásoba obsahuje lexikální přejímky z původních jazyků a sémantické a gramatické kalky. Příkladem sémantického kalku je romské slovo o kher, překládané do češtiny jako dům, byt a někdy i pokoj. Romské sloveso te čhinel znamená v doslovném překladu jednak hodit (házet), nebo lít (nalít, polít), takže vypravěč může použít např. obrat „házeli na něj vodu“.*“¹³

Další nutnou součástí s touto cílovou skupinou je specifikum, že se častokrát orientují na přítomnost, a proto své problémy odsouvají na později. Vhodné je to demonstrovat na financích, které častokrát utratí velice rychle a neumí si rozvrhnout finance na celý měsíc. Nejdůležitější pro romskou komunitu je rodina, právě proto je potlačována individualita každého jedince v rodině. Kvůli této skutečnosti dochází k finanční podpoře širší rodiny. Finanční podpora udržuje rodinu pospolu, ale zároveň brzdí jedince v rozvoji a finanční stabilitě.

¹² Politiky a paradigmaty sociální práce: co jsme zdědili a co s tím uděláme? : sborník z konference. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2010. ISBN isbn:978-80-7318-994-5. Str.111

¹³ SPECIFIKA KOMUNIKACE S ROMY S OHLEDEM NA PROSTŘEDÍ KNIHOVEN. *Www.skipcr.cz* [online]. Olomouc: Sdružení knihoven ČR, 2013 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: skip.knihovnahk.cz/sites/default/files/.../specifika_komunikace_knihovna_2013_0.pdf

„Při práci s touto cílovou skupinou je potřebné nejen zohledňovat nejen klienta samotného, ale i jeho sociální prostředí, které často o klientově situaci mnoho vypovídá, zvláště pokud se jedná o sociálně vyloučenou lokalitu, kde jsou omezené prostředky a možnosti a vyskytují se ve větší míře sociálně patologické jevy.“¹⁴

3.1 Specifika cílové skupiny v Nízkoprahovém klubu Husita

Vzhledem k umístění klubu je velká část uživatelů z romského etnika, kteří zde bydlí, chodí do školy a tráví volný čas. Tyto děti a mladiství nemají možnosti a finance navštěvovat zájmové kroužky a tím smysluplně trávit volný čas, proto velmi často jsou bezprizorní na ulici a snaží se zahnat nudu. Mladší žáci mohou nízkoprahové kluby místo školních družin, které jsou také zpoplatněny. *„Školní družiny a školy kluby mají předpoklady k pravidelnému a každodennímu pedagogického ovlivňování volného času žáků.“¹⁵* Téma nudy se u uživatelů řeší velice často, neboť z nudy někdy dochází k nebezpečným situacím, ať už je to drobná kriminalita, nebo vnikání do opuštěných objektů. Zkoumání opuštěných objektů není jediná situace, kdy z nudy dochází k ohrožení zdraví nebo života. Další možností, jak tráví tito mladí lidé čas, je experimentování s drogami a alkoholem, hodně často jsou to i cigarety, které je lehké sehnat, neboť drtivá většina rodičů jsou kuřáci. *„Výsledky poukazují na významně vyšší míru kuřáctví v romské populaci ve srovnání s českou a slovenskou. Romové také začínají kouřit dříve, první cigareta je nabídnuta nejčastěji příbuzným. Nebyly zaznamenány snahy o omezení či odvykání kouření, a to ani v těhotenství či na doporučení lékaře.“¹⁶*

Uživatelé mají velmi často problémy ve škole, neboť nedocházeli do mateřských škol, a tak jim chybí některé vědomosti a návyky. Poměrně často se pracovníci setkávají

¹⁴ URBAN, David. Sociální práce s romskými rodinami. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. ISBN 978-80-7422-457-7. Str. 29

¹⁵ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6. Str. 113

¹⁶ URBAN, David a Alena KAJANOVÁ. KOUŘENÍ A KONZUMACE ALKOHOLU U ROMSKÝCH KOMUNIT V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE [online]. 29. 9. 2011, 8 str. [cit. 2018-05-04]. DOI: <http://casopis-zsfju.zsf.jcu.cz/kontakt/clanky/3~2011/966-koureni-a-konzumace-alkoholu-u-romskych-komunit-v-ceske-a-slovenske-republice>.

s dětmi, které neznají abecedu, barvy nebo hodiny. Dalším problémem ve škole je u uživatelů vysoká absence ve školní docházce. Tuto absenci občas omlouvají rodiče, kteří nechtějí své dítě stresovat nebo v tu chvíli nemají prostředky na svačinu pro své dítě.

Nízkoprahový klub Husita má jako každá sociální služba jasně definované cíle.

„Naším cílem je mladý člověk, který:

- aktivně rozhoduje o svém životě*
- využívá volný čas ke svému osobnímu rozvoji*
- má ukončené vzdělání*
- je schopen se uplatnit na trhu práce*
- zná svoji hodnotu, má kladný vztah k sobě samému i ke svému okolí*
- dokáže si obstarat své osobní záležitosti, naplňovat své potřeby a zvládat životní obtíže společensky akceptovatelným způsobem*
- ví, na koho se může obrátit, pokud má problémy a dokáže pomoc vyhledat.“¹⁷*

Cíle sociální služby jsou potřebné, aby bylo jasné, čeho chce služba dosáhnout. Pracovníci by měli dobře znát cíle služby, ve které pracují, aby docházelo k jejich naplnění.

Specifika nízkoprahového klubu pro děti a mládež

Nízkoprahový klub pro děti a mládež má samozřejmě jako každá sociální služba zakotvení v legislativě, konkrétně v zákonu o sociálních službách č. 108/2006 Sb., o službách. O nízkoprahovém klubu pro děti a mládež se v zákoně o sociálních službách mluví dvakrát a dále je rozšířený o vyhlášku z roku 2006.

První zmíněná část je ve čtvrté části pod názvem sociální prevence, § 53. *„Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto*

¹⁷ *Veřejný závazek* [online]. [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://npkhusita.husitskecentrum.cz/?page_id=49

ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.¹⁸ V této části se jedná převážně o snahu zabránit sociálnímu vyloučení a snahu o začlenění ohrožených uživatelů do majoritní společnosti.

Druhá část také ve čtvrté části zákona, konkrétně v § 62 má název Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. „(1) Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.¹⁹

V této části je popsána věkové rozmezí uživatelů služby. V Nízkoprahovém klubu Husita je věkové rozmezí co největší, je to z toho důvodu, aby pokrylo co největší

¹⁸Zákon o sociálních službách [online]. Praha, 2006 [cit. 2018-03-02].

https://www.mpsv.cz/files/clanky/7372/108_2006_Sb.pdf

¹⁹Zákon o sociálních službách [online]. Praha, 2006 [cit. 2018-03-02].

možnou škálu ohrožených dětí a mládeže. Jiné nízkoprahové kluby mají povětšinou věkové rozmezí menší, nebo mají klub rozdělený na mladší a starší. Např. Nízkoprahový klub Kněžny Anny v Neratovicích, který jsem navštívila během své stáže, měl první dvě hodiny služby pro děti mladší a druhé dvě hodiny pro děti starší. Jejich cílová skupina byly děti a mládež ve věku od 6 do 18 let.

Další částí služby je eliminace a snížení rizikového chování. V některých není možné riziko úplně eliminovat, ale pouze snížit. Stává se, že uživatelé starší 15 let jsou sexuálně aktivní a tomto případě se v některých nízkoprahových klubech rozdávají prezervativy a dělají se různé besedy a přednášky na téma pohlavích chorob a plánovaného rodičovství. Dalším častým problémem u mládeže je konzumace drog a alkoholu. V Nízkoprahovém klubu Husita se pracovníci snaží reflektovat rizika, ale v některých případech je jedinou možností rozdávání materiálu Harm Reduction. V souvislosti s drogami jsou to jen zdravotně nezávadné filtry, které se používají při kouření marihuany. „Jako „Harm Reduction“ (HR – obvykle se nepřekládá do češtiny) se označují přístupy snižování či minimalizace poškození drogami u osob, které v současnosti drogy užívají a nejsou motivovány k tomu, aby užívání zanechaly. HR se snaží minimalizovat, omezit či zmírnit riziko život a zdraví ohrožující infekce, které se šíří sdílením injekčního náčiní při nitrožilní aplikaci drog, a nechráněným pohlavním stykem, jako je AIDS a hepatitida B a C, riziko dalších tělesných komplikací, dlouhodobého působení vysokých dávek, předávkování, sociálního debaklu a ztráty lidské důstojnosti. Mezi nejznámější postupy používané v HR patří výměna použitého injekčního náčiní za sterilní, poskytování informací (o možnostech léčby či jiné odborné pomoci), kontaktní (situační) poradenství a edukace o rizicích. Důležité je i zaměření na bezpečný sex včetně distribuce kondomů. V širším pohledu můžete také pod HR zahrnout i substituční léčbu.“²⁰

²⁰ Glosář pojmů: Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí (Kalina, K. a kol.). © Úřad vlády České republiky. Publikaci vydalo o.s. Filia Nova pro Radu vlády ČR – Meziresortní protidrogovou komisi, 2001. ISBN 80-238-8014-4. [online]. [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/glosar/?g=108>

Služba je všem klientům poskytována anonymně tak, jak udává zákon. Uživatelé jsou v evidenci PEPA vedení pod přezdívkami. Tato situace se ještě zkomplikuje, až projde nařízení Evropské unie GDPR o ochraně osobních údajů. Toto nařízení vejde v platnost v květnu letošního roku. „*V souladu s tím dále obecné nařízení rozvíjí a posiluje práva lidí dotčených zpracováním, a to v obou složkách: mít (získávat) informace o tom, které jejich údaje jsou zpracovávány a proč, a domáhat se dodržování pravidel, včetně nápravy stavu. GDPR klade systematicky důraz na vymahatelnost práv lidí a povinností správců (odpovědných za zpracování). Obsahuje proto propracovanější a náročnější pravidla pro zvláštní kategorie údajů a zpracování a současně vymáhá od správců a zpracovatelů výrazně aktivnější přístup, zejména se jedná o to, že před zahájením nového zpracování je třeba posoudit vliv jednotlivých zpracování na ochranu osobních údajů (DPIA) a zvolit vhodné nástroje ochrany údajů, za určitých podmínek si vyžádat předběžnou konzultaci u dozorového úřadu. Klíčem k nastavování povinností pro správce je rizikovost, která je dovozována z rozsahu zpracování, zpracovávaných osobních údajů a používaných technologií.*“²¹

V případě základních činností patří do aktivizační činnosti převážně volnočasové aktivity, které nejsou považovány za sociální službu, zatímco u uživatelů nízkoprahových klub je to nejvyhledávanější. Jedná se „bezpečné trávení volného času“, zároveň uživatelé mají možnost zapomenout na své problémy a trápení, kterých mají častokrát hodně. Pro pracovníky je to vhodný začátek pro budování vztahu s uživateli. Jako další část je tam také doučování, které není v Nízkoprahovém klubu Husita nijak zvlášť vyhledáno během roku, ale spíš těsně před vysvědčením nebo o prázdninách před reparaťy.

Další základní činností je zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. V tomto případě jsou to častokrát doprovody, kam si uživatelé netroufají jít sami. V případě Nízkoprahového klubu Husita jsou to nejčastější doprovody na pracovní

²¹ GDPR (obecné nařízení) [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/gdpr-obecne-narizeni/ds-3938/p1=3938>

pohovory, při kontaktu s úřady, převážně pak doprovod na úřad práce. Uživatelé mají velké obavy z toho, že nebudou úřednicím nebo jiným lidem z majoritní společnosti rozumět.

Sociálně terapeutická činnost je považována za jednu z nejdůležitější části práce s uživatelem. Jedná se převážně o individuální rozhovory, kde dochází k mapování situace klienta a zjišťování jeho zakázky. Z tohoto vzniká tvorba individuálního plánu, který musí mít každý uživatel. Nejčastěji se v Nízkoprahovém klubu Husita pracovníci setkávají se zakázkami na pomoc s nalezením práce, pomoc s dokončení školy, ale také možnost volnočasového vyžití. V případě uživatelek je to nejčastěji tanec, u uživatelů fotbal.

U poslední části se Nízkoprahový klub Husita nejčastěji setkává s komunikací s rodinami, kdy uživatelé požádají o pomoc. Dalším častým jevem je jednání s jinou sociální službou. Na tyto situace má Nízkoprahový klub Husita formuláře, které vyplní společně s uživatelem. Poslední část, kde najdeme ukotvení nízkoprahových klubů pro děti a mládež, je ve vyhlášce č. 505/2006 Sb. Konkrétně ho nalezneme v § 27. Jedná se o podobné znění jako je v zákoně, jen je více rozvedené.

„Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Základní činnosti při poskytování sociálních služeb v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež se zajišťují v rozsahu těchto úkonů:

- a) *výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti:*
 1. *zajištění podmínek pro společensky přijatelné volnočasové aktivity,*
 2. *pracovně výchovná činnost s dětmi,*
 3. *nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností,*
 4. *zajištění podmínek pro přiměřené vzdělávání,*
- b) *zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: aktivity umožňující lepší orientaci ve vztazích odehrávajících se ve společenském prostředí,*
- c) *sociálně terapeutické činnosti: socioterapeutické činnosti, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob,*

d) *pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:*

1 pomoc při vyřizování běžných záležitostí,

*2.pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob.*²²

Individuální plánování

*„ Individuální plánování- zákonem o sociálních službách nařízený proces. Poskytovatelé sociálních služeb jsou povinni plánovat poskytování sociální služby každému klientovi. Rovněž jsou poskytovatelé povinni hodnotit u každého klienta, zda a jak mu bylo poskytování sociální služby užitečné. Individuálním plánováním můžeme rovněž rozumět proces přemýšlení pracovníků sociální služby o jejich klientech a o tom, jak by jim mohlo být užiteční.*²³ Je nejdůležitější činností sociálního pracovníka v nízkoprahovém klubu. Cíl by měl být konkrétní, dosažitelný a měřitelný. Při individuálním plánování je důležité mluvit s uživateli tam, aby nám rozuměl, v případě nízkoprahového klubu Husita to platí dvojnásob. Pokud se jedná o složitější situaci, je vhodné si dělat poznámky, ale pouze v případě, že s tím uživatele souhlasí. Není vhodné, aby měl uživatel pocit, že je úkolován a pod tlakem, je nutné mu celou situaci vysvětlit a nemanipulovat s ním. Není nic výjimečného, že považujeme cíl jeho plánu za evidentní z pozorování nebo rozhovoru. Takový způsob tvoření individuálního plánu není vhodný, protože by uživatel mohl mít zakázku jinou. Rozhodně nemůžeme očekávat u uživatelů zvláště mladšího věku, aby si dokázal svůj cíl vydefinovat sám. Nejideálnější je cíl, který vyjde na povrch právě během rozhovoru a měl by s ním přijít uživatel sám, aby ho považoval za vlastní. Pokud budou pracovníci s uživatelem pracovat vhodně, bude mít pocit, že ho někdo poslouchá a zajímá se o jeho problémy a těžkosti. Je nezbytné uživatelům jejich individuální plán připomínat a

²² 505/2006 Sb. VYHLÁŠKA [online]. Praha, 15. listopadu 2006 [cit. 2018-04-12]. DOI: https://www.mpsv.cz/files/clanky/11911/vyhlaska_505-2006.pdf.

²³ HERZOG, Aleš a Lenka HERZOGOVÁ. *Klíčové pojmy: Individuální plánování* [online]. [cit. 2018-05-02]. DOI: <http://www.individualniplanovani.cz/co-je-individualni-planovani/klicove-pojmy/>.

ptát se na dílčí pokroky. Pokud se pracovníkům zdá, že žádnou zakázku nemá, což se může stát hlavně u mladších uživatelů, je vhodné se jich doptávat. Vhodné je ptát se na obecnější věci, jako je škola, vztahy, rodina. Pokud si nebude pracovník jistý vhodností cíle, měl by ho probrat s ostatními kolegy. Pokud společně najdou vhodný cíl, je nejdůležitější naplánovat konkrétní kroky, které bude uživatel podnikat a jak mu může být pracovník nápomocný k jeho splnění. Poté pracovník celou situaci shrne a uzavře s klientem individuální plán, které se dá do uživatelské osobní složky a zavede se do elektrické databáze Pepa.

Práce s osobními údaji v anonymní službě

Nízkoprahové služby jsou službou anonymní, a proto je důležité uchovávat údaje jenom nezbytně nutné. Jedná se tedy o hledání zlaté střední cesty mezi zákonem a kvalitou poskytovaných služeb. Vedení v databázi Pepa je uvedeno jméno anebo rok narození, ale je možné uvést místo jména přezdívkou. Ve většině případů jsou uživatelé vedeni pod skutečným jménem, neboť to nepovažují za problém, protože se mezi sebou znají ze školy a u pracovníků vědí, že musí dodržovat mlčenlivost. Pokud se uživatel rozhodne podepsat smlouvu o poskytování služby, je jeho smlouva uchovávána v uzamčené skříni a v případě, že uživatel službu nenavštíví po dobu tří let, je smlouva bezpečně zničena. Po podepsání smlouvy se uživatel zapíše do databáze Pepa.

Pokud uživatel sdělí pracovníkům číslo na rodiče, blízkou osobu, nebo na instituci za účelem jednání. Číslo bude využito pouze na jednání, o které uživatel požádal. Zdravotní stav uživatelů nízkoprahové klubu se může k pracovníkům dostat v případě, že uživatel se chce účastnit akcí nad rámec základních služeb, jedná se o fakultativní činnosti. *„Základní činnosti pak ZSS doplňuje obecnou možností poskytovat i jiné činnosti v § 35, kde uvádí, že fakultativně mohou být při poskytování sociálních služeb zajišťovány další činnosti. Ustanovením se rozumí činnosti sociální služby související s péčí a podporou člověka, které rovněž vedou k jejímu sociálnímu začleňování, eventuálně předcházejí sociálnímu*

*vyloučení a jejichž poskytování je odůvodněno zjištěnou potřebou osoby.*²⁴ V tomto případě se jedná nejčastěji o víkendové výjezdy a letní tábory, kde je nutné znát zdravotní omezení, alergie, bezinfekčnost a další zdravotní informace. V takovém případě dochází ke skartaci zdravotních dokumentů čtrnáct dní po návratu z výjezdu nebo jiné akce.

Prezentace fotografií a videí. Uživatel, který nastoupí do služby, by měl být dostatečně poučen o pravidlech klubu, ale také jestli souhlasí s focením. V Nízkoprahovém klubu Husita mají souhlas s focením, o kterém by měl být informován každý uživatel, který uzavřel smlouvu. Ve většině případů uživatelé souhlasí, v tom případě dojde k podepsání souhlasu s focením, který se uloží do osobní složky uživatele a do databáze Pepa se u daného uživatele přidá značka „souhlas s focením“. Pokud uživatel nesouhlasí s focením, není nutné podepisovat každý formulář, ale jen se přidá značka do databáze „nesouhlas s focením“. Každý uživatel má samozřejmě možnost říct, které fotky se mu nelíbí a nechce je prezentovat, nebo nemusí souhlasit se zveřejňování fotek z konkrétní akce.

Všichni pracovníci mají samozřejmě možnost nahlížet do osobních složek i do elektronické databáze. Pracovníci se vzájemně informují pravidelně během intervizí a porady, která se koná jednou týdně. Pracovník se snaží zamezit, aby uživatel sděloval své osobní a intimní věci v prostoru klubu, nabídne mu rozhovor v kontaktní místnosti.

Každý uživatel má právo nahlížet do své složky a číst si záznamy o sobě. Je samozřejmě nepřijatelné, aby si uživatel prohledával databázi sám, anebo aby si četl o jiných uživateli. Číst si o jiných uživateli není přípustné ani v případě, že je u toho daný uživatel a souhlasí s tím. Mohlo by se stát, že uživatel zapomene, že sdělil pracovníkům něco intimního, a pokud by si to přečetl jiný uživatel, mohl by se dostat do nepříjemné situace.

²⁴ *Doporučený postup k zajišťování fakultativních činností při poskytování sociálních služeb* [online]. 16. 7. 2013, 10[cit.2018-03-03].DOI: https://www.mpsv.cz/files/clanky/15749/DP_fakultativni_sluzby_final.pdf.

Prolomení mlčenlivosti způsobené závažnou trestnou činností je jedinou výjimkou, kdy musí pracovník porušit mlčenlivost. Jedná se o dva druhy, první je oznámení závažného trestného činu. Jedná se o tyto druhy trestných činů: trestný čin vraždy, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, obchodování s lidmi, zbavení osobní svobody, zneužití dítěte k výrobě pornografie, týrání svěřené osoby, neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, obecného ohrožení.²⁵

Ve druhém případě se jedná o překažení trestné činnosti předtím, než k ní dojde: trestný čin vraždy, zabití, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, obchodování s lidmi, zbavení osobní svobody, loupeže, neoprávněného nakládání s osobními údaji, znásilnění, pohlavního zneužití, zneužití dítěte k výrobě pornografie, týrání svěřené osoby, neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku, nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, násilí proti orgánu veřejné moci, násilí proti úřední osobě podle, účasti na organizované zločinecké skupině.²⁶

V případě, že by tak pracovník neučinil, vystavuje se riziku trestního stíhání: „... *takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta. Dle odstavce 2 zaniká trestnost, nemohl-li dotyčný „oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání“.* Podle odstavce 3 *oznamovací povinnost nemá advokát nebo jeho zaměstnanec, který se dozví o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie nebo právní praxe. Oznamovací povinnost nemá také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu*

²⁵ *Oznamovací povinnost vyplývající z trestního zákoníku a poskytování sociálních služeb* [online]. 2016 [cit. 2018-03-03]. DOI: <http://www.socialniprace.cz/zpravy.php?oblast=2&clanek=915>.

²⁶ *Oznamovací povinnost vyplývající z trestního zákoníku a poskytování sociálních služeb* [online]. 2016 [cit. 2018-03-03]. DOI: <http://www.socialniprace.cz/zpravy.php?oblast=2&clanek=915>.

*tajemství. “ Jak vidno, vůči sociálním pracovnícím a pracovníkům se žádné výjimky ze zákona nevztahují. “*²⁷

Nízkoprahový klub Husita má ještě jedno specifické pravidlo, jak nakládat s osobními údaji v případě závažného porušení pravidel na klub. Jedná se o smlouvu mezi kluby na Žižkově. Tuto smlouvu mají uzavřenou tři kluby: Klub Beztíže na Žižkově, Streetwork Beztíže, Nízkoprahový klub Husita a Nízkoprahový klub pro děti a mládež R-mosty. V případě, že došlo k velkému porušení pravidel, má klub nárok informovat zbylé kluby, aby mohly případně udělit sankci, nebo aby se na stejnou skutečnosti mohli připravit. Jedná se o závažné napadení pracovníka nebo uživatele, krádež větší než za 5000 korun, záměrné demolování klubu a jeho vybavení.

Jedná se o to, že nízkoprahové kluby na Žižkově se snaží dělat práci tak, aby byla poskytována co nejkvalitněji a také aby nedocházelo k dublování intervencí. Proto se nízkoprahové kluby na Žižkově rozhodly vytvořit smlouvu, která bude chránit pracovníky a také se snaží, aby uživatelé nesli následky za svoje činy. Bez smlouvy to bylo tak, že když něco uživatel provedl, prostě přestal chodit a jeho prohřešky byly zapomenuty.

3.2 Husátko

Jedná se o pilotní program, který spadá pod Nízkoprahový klub Husita, ale má rozdílnou cílovou skupinu. Jedná se o návazný program pro rodiče s dětmi. Často se stává, že se jedná o uživatele Nízkoprahového klubu Husita, kteří si pořídí děti a jejich potřeby a zakázky se mění. Je to poměrně logický návazný program, neboť cílová skupina Husitského centra je poměrně nedůvěřivá, a pokud se jim pracovníci Nízkoprahového klubu Husita osvědčí, v dětství vyhledají spíše pomoc ve známém prostředí, až dospějí. Není výjimkou, že uživatelé z Nízkoprahového klubu Husita volně přejdou do Husátka, neboť mají dítě před 26. rokem.

²⁷JANEBOVÁ, Radka. Dilemata mezi právem a etikou aneb právo nezabavuje odpovědnosti [online]. , 22 [cit. 2018-12-03]. DOI: http://socialnirevue.cz/media/docs/Janebova_DilemaPravoEtika.pdf.

Tento program je určena především rodičům dětí předškolního věku. Jedná se o program, který se snaží děti připravit na školní docházku, rodičům pomoci s přípravou dětí a také výběrem vhodné školy pro jejich dítě. „ *Klíma (1997) říká: „poměrně volná, nedirektivní výchova v romských rodinách může být někdy přitažlivá především pro děti z rodin s velkými ambicemi, s výchovou plnou zákazů, omezení a povinností- někdy tito „utečenci z dobrých rodin“ skončí svůj útěk v romské rodině, která je fascinuje svou otevřeností, přátelskou atmosférou, malou náročností na plnění školních povinností i svou malou strukturovaností.“*²⁸

Program se také snaží alespoň částečně nahradit mateřskou školku, kterou většinou děti těchto rodičů nenavštěvují. Mateřská školka je podle předškolní pedagogiky potřebným předstupněm a vhodným startem pro vstup do vzdělávacího procesu. „*V mateřské škole na dítě působí souběžně výchovné i vzdělávací vlivy. Proto zpravidla mluvíme o výchovně vzdělávacím působení, které vnímáme jako jednotný proces založený na poznatcích z teorie předškolní výchovy i teorie předškolního vzdělávání. Předškolní vzdělávání chápeme v pedagogické teorii jako proces cíleného a organizovaného působení na dítě předškolního věku, které ho má rozvíjet, podporovat, motivovat a směřovat k získání tzv. kompetencí budoucího školáka.“*²⁹

Program se snaží zabránit nepřipravenosti dětí nastupujících do první třídy. Jak je již v této práci výše zmíněno, uživatelé Nízkoprahového klubu Husita mají častokrát nedostatek informací, anebo mají informace špatné. Stává se, že děti nastoupí do první třídy a neznají barvy a tvary a další věci, které jsou potřebné pro nástup do povinné školní docházky. „*Jsme přesvědčeni, že výchova všech dětí, obzvláště těch nejmenších, je velkým posláním. Děti v předškolním věku mohou mnoho získat, ale také jsou velmi zranitelné.*

²⁸ ŘÍČAN, Pavel. *S Romy žít budeme, jde o to jak: dějiny, současná situace, kořeny problémů, naděje společné budoucnosti*. Praha: Portál, 1998. ISBN 8071782505. Str. 47

²⁹ OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN isbn978-80-247-5107-8. Str.14

Rodičům proto nabízíme maximální možnou podporu, ať už se potýkají s většími, či menšími potížemi. ³⁰

Dalším problémem, kterému se snaží tento program předejít je problémy v komunikaci dětí s učiteli při nástupu do první třídy. Není ojedinělé, že tyto děti nemají Český jazyk jako rodný, proto je vhodné s nimi před nástupem do první třídy pomalu začínat mluvit Českým jazykem o což se snaží pracovníci Husátka. *„Problémem je, že nedostatky v rovině lexikálně-sémantické zůstávají často u dítěte předškolního věku neodhaleny, neboť nejsou v řeči na první pohled tolik nápadné. Větší pozornost upoutá narušení například zvukové stránky řeči. Odhalení nedostatečné kvality slovníku tak může nastat až po nástupu do 1. r. ZŠ. (Kutálková, 2011).* ³¹

Pravidla a principy Husátka

Tak jako Nízkoprahový klub Husita je Husátko programem založeném na principu nízkoprahovosti. Tento program je samozřejmě bezplatný a poskytuje se jak matkám, tak otcům, ale také jiným členům rodiny. Program mohou uživatelé využívat anonymně, ale většinou k tomu nedochází, protože uživatelé potřebují pomoc se záležitostmi, u kterých je nutné znát jejich osobní údaje. Program a se snaží jednat s uživateli jako s partnery, a proto se uživatelé mohou podílet na tvorbě programu nebo přijít s nápadem, který uskuteční pracovníci Husátka. Jedná se samozřejmě o program, který je vázán zákonem o sociálních službách, a proto je jasné, že jsou pracovníci vázáni mlčenlivostí. V současné době v tomto programu pracuje předškolní pedagožka a sociální pracovnice v jedné osobě a nově také nová sociální pracovnice.

³⁰ *Co je Husátko* [online]. [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://npkhusita.husitskecentrum.cz/?page_id=1316

³¹ JEŽKOVÁ, Věra, ed. *Kvalita ve vzdělávání: sborník příspěvků z XX. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu : Praha, 10.-12. září 2012*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012. ISBN isbn978-80-7290-620-8. Str.407

4. Provozní řád Nízkoprahového klubu Husita

Nízkoprahový klub Husita má otevřeno pravidelně od pondělí do čtvrtka od 14:00–18:00, kdy jsou standardně na službě dva až tři pracovníci, v pátek je klub otevřený pro individuální konzultace, a proto je tam jen jeden pracovník. Kapacita uživatelů je 25 v jeden okamžik, samozřejmě počet uživatelů je na uvážení pracovníků, a proto může být počet snížen.

Klub se skládá ze tří místností, první místnost je předsíň, kde se nachází stolní fotbálek, druhá místnost je kontaktní místnost a zároveň kancelář pracovníků, kde dochází k individuálním rozhovorům s uživateli a také k veškeré administrativě spojené s bezproblémovým chodem klubu. Poslední místnost je klubová, kde se nachází kuchyň, stolní hry, počítač a kreativní potřeby. Další částí je klubový dvorek, kde uživatelé mohou zahradničit a dělat další aktivity. Důležité je znát i poslání a cílovou skupinu. „*Posláním NPK Husita je pomáhat dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí Prahy 3 a přilehlých lokalit. Nabízíme bezpečný prostor, základní poradenství, podporu a smysluplné využití volného času. Předcházíme tak rizikovému chování a zmírňujeme jeho negativní dopady. Předáváme etické a duchovní hodnoty za účelem rozvoje sebeúcty a úcty k druhému bez ohledu na rasu, náboženské vyznání a sociální původ. Učíme vztahu a ohleduplnosti ke svému okolí.*“³²

4.1 Práva a povinnosti pracovníků

Nízkoprahový klub Husita a jeho prostor musí být vždy užíván s veřejným závazkem a zároveň užívat vybavení tak, aby nedošlo k úrazu, nebo poškození majetku klubu Husita. Pracovníci zároveň dohlízejí na to, aby měli své osobní věci zavřené ve své zamčené skřínce, aby nedošlo k jejich odcizení, což by přispělo ke zhoršení atmosféry mezi pracovníky a uživateli nízkoprahového klubu. Majetek Nízkoprahového klubu

³² *Veřejný závazek* [online]. [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://npkhusita.husitskecentrum.cz/?page_id=49

Husita, který je svěřen pracovníkům, mají na starosti a v případě ztráty mají podepsanou hmotnou odpovědnost. Pracovník také musí dohlížet na to, aby byla kancelář bezpečně zamčená, aby nedošlo k odcizení elektroniky nebo osobních složek uživatelů, které musí být bezpečně uzamčené ve skříni. Pracovníci nesmí podle pravidel půjčovat žádné své věci, jako jsou peníze, mobilní telefon a osobní věci. Samozřejmě záleží na individuálním posouzení a v případě, že se pracovník rozhodne půjčit uživateli například peníze, jedná se o zcela výjimečnou situaci a v případě, že uživatel peníze nevrátí, jedná se o chybu pracovníka, nikoliv uživatele. Takový záležitostem se snaží nízkoprahové služby předejít, protože poté uživatel přestane službu navštěvovat a celá individuální práce s ním ustane. Pracovník samozřejmě nesmí přijímat žádné finanční dary, aby si uživatel nemyslel, že mu je pracovník nějak zavázaný a něco mu dluží.

Pracovník zároveň nesmí sdělovat své osobní údaje jako je telefon a adresa svého bydliště. Bohužel v praxi dochází ke křížení rolí sociálního pracovníka a faráře v jedné osobě, kdy farář má své číslo veřejně na internetu, a proto občas dochází k volání ze strany uživatelů. Pracovníci musí také striktně oddělovat osobní a pracovní život, a tak by neměl ve svém volném čase trávit čas s uživateli.

Pracovníci mají právo si stěžovat, svou stížnost má právo přednést na pravidelných poradách a v případě, že není s vyřízením stížnosti spokojený, může si stěžovat u ředitelky organizace. Nebezpečné a ostré předměty, jako jsou nože, musí být bezpečně uzamčené ve skříni, aby se předešlo možnému vážnému poranění, pokud by došlo k napadení pracovníka nebo napadení mezi uživateli. S touto skutečností se pojí to, že pracovníci musí po sobě uklízet nádoby a ukládat na místa tomu určená. Nízkoprahový klub má určeného svého zdravotníka, který dohlíží na to, aby byla lékárnička vybavena potřebným vybavením v případě, že by došlo ke zranění pracovníka nebo uživatele během služby. Lékárnička také obsahuje ženské hygienické potřeby, které jsou poskytovány uživatelkám. Součástí lékárničky jsou také prezervativy, kterým mohou být poskytnuty uživatelům po individuálním rozhovoru a probrání všech zásad bezpečného sexu.

Pracovníci také dohlížejí na to, aby uživatelé nekouřili na dvorku před klubem, ale mimo prostory klubu.

4.1.1 Etický kodex sociálního pracovníka

Sociální práce staví na principech sociální spravedlnosti, respektování osobnosti každého člověka, respektování odlišností skupin a jedinců, lidských právech. „*Etický kodex sociálních pracovníků České republiky (dále jen kodex) vychází ze Všeobecné deklarace lidských práv, z Listiny základních práv a svobod České republiky, ze Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, a navazuje na zásady etiky sociální práce definované Mezinárodní federací sociální práce.*“³³

Mezi povinnosti a poslání sociálních pracovníků patří vykonávat práci svědomitě, zodpovědně, spolupracovat v multidisciplinárním týmu a dodržovat co možná nejvyšší standarty profesionality, právní předpisy a vědecké poznatky. Je nezbytné dodržovat etiku sociální práce, aby nedošlo ke snižování kvality. „*Hlavním cílem kodexu je snaha o naplnění sociální práce, tak jak je uvedena v mezinárodní definici Mezinárodní federace sociálních pracovníků a Mezinárodní asociace škol sociální práce (IFSW/IASSW) z roku 2014.*“³⁴ Etický kodex pojednává také o etickém chování sociálního pracovníka vůči klientovi, zaměstnavateli, kolegovi, společnosti. Sociální pracovník, který dodržuje etické zásady kodexu, přispívá k rozvoji etiky a růstu sociální práce jako profese.

4.2 Práva a povinnosti uživatelů

Vzhledem k tomu, že se uživatelé během návštěvy nízkoprahového klubu setkávají s jinými, je důležité, aby byla nastavena práva a povinnosti. „*Lidé se potřebují kontaktovat, komunikovat, dorozumívat se, přijímat druhé a cítit, že jsou přijímaní,*

³³ *Etický kodex sociálního pracovníka České republiky* [online]. [cit. 2018-03-010]. Dostupné z: http://www.apsscr.cz/ckfinder/userfiles/files/Etick%C3%BD%20kodex_Profesn%C3%AD%20svaz_verII.pdf

³⁴ *Etický kodex sociálního pracovníka České republiky* [online]. [cit. 2018-03-010]. Dostupné z: http://www.apsscr.cz/ckfinder/userfiles/files/Etick%C3%BD%20kodex_Profesn%C3%AD%20svaz_verII.pdf

*potřebují vzájemnost, aby mohli pocítit a dát najevo svou jedinečnost. Učí se naslouchat, tolerovat, respektovat, ale také se vymezovat a obhajovat to, co je pro ně důležité. Učí se rozumět sobě i druhým, hledat vhodná řešení konfliktů, učí se nalézat takové způsoby, aby jejich osobní potřeby a zájmy nebyly v rozporu se zájmy skupiny, k níž patří.*³⁵ Proto je vhodné nastavovat pravidla již v dětství, aby se je uživatelé naučili respektovat, a v dalších letech pro ně pravidla nebudou problémem. *„Děti potřebují hranice kvůli jistotě, orientaci a opoře. Hranice poskytují dostatečný prostor k utváření sociálních vztahů i vlastního „já“. Děti potřebují povzbuzení a citovou oporu. Přehledná a jednoduchá pravidla a denní rutina pomáhají dětem vyznat se v životě. Musíme dětem ukázat, že zkušenosti jsou spojené s námahou.*³⁶

Uživatelé nesmí chodit do klubu pod vlivem alkoholu nebo drog. Někdy je těžké poznat, jestli jsou uživatelé pod vlivem, jelikož nedostávají při vstupu testy na drogy ani alkohol. Postup je tady takový, že se situace řeší až v případě, pokud je to na něm viditelně vidět.

Uživatelé Nízkoprahového klubu Husita nesmí kouřit v prostorách klubu a nemůžou kouřit ani v prostorách dvorku. Úkolem pracovníků je dohlédnout na to, aby uživatelé v prostorách nekouřili.

Uživatelé nemohou vybavení klubu ničit a půjčené věci musí po sobě vracet. Někteří uživatelé mohou požádat o zapůjčení vybavení domů kvůli nějaké zvláštní příležitosti. Nejčastěji se jedná o půjčení hudebních nástrojů kvůli hudebnímu vystoupení. V takovém případě dojde k sepsání zápůjční smlouvy a je pevně dané datum, do kdy se musí věc vrátit.

³⁵ MATOUŠEK, Oldřich. *Metody a řízení sociální práce*. 3., aktualizované a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0213-4. Str. 169

³⁶ *Děti potřebují hranice: Rogge J.; Praha, Portál 1996 přepracovala Tereza Slováčková* [online]. [cit. 2018-05-04]. DOI: www.msnovyhrozenkov.cz/upload/dokumenty/deti_potrebuji_hranice.doc.

V Nízkoprahovém klubu Husita je nepřijatelné jakékoliv agresivní chování vůči pracovníkům nebo uživatelům. Netolerovatelné je také chování se sexuálním podtextem.

Uživatel musí poslechnout rozhodnutí pracovníka, toto pravidlo je nezbytné pro bezproblémový chod klubu a bezpečí všech zúčastněných.

V klubu je proti pravidlům prohlížet si obrázky, videa nebo články s nevhodným obsahem. Jedná se konkrétně o pornografii, brutální scény, podněcování k porušování zákona a k nenávistnému chování vůči dalším osobám.

Klub může navštěvovat i uživatel, který ještě nedosáhl hranice šesti let, ale musí být v doprovodu staršího uživatele, ideálně příbuzného.

Uživatel má právo na anonymitu, nahlížení do svých dokumentů a samozřejmě na ochranu osobních údajů.

Uživateli nikdo nemůže zamezovat v odchodu nebo příchodu do klubu. Výjimkou je samozřejmě sankce, která zakazuje vstup do klubu. Pokud se jedná o mladší dítě, o které se rodiče bojí, nemůžou mu pracovníci zakázat odchod, ale mohou se s rodiči domluvit na tom, že v případě odchodu uživatele budou pracovníci rodiče informovat.

Uživatel může bezplatně využívat služby mimo fakultativních činností klubu, pokud nedošlo k sankci, která volnočasové aktivity zakazuje na určitou dobu.

Uživatel se může podílet na tvorbě programu a rozhodovat o průběhu aktivity a případně vytvářet vlastní.

Každý uživatel klubu si může stěžovat na chod klubu. Stížnost může podat vedoucí klubu, ředitele organizace, anebo lidem mimo organizaci, jako je ombudsmanka.

Každý uživatel má nárok na své názory, svobodu myšlení a náboženské vyznání.³⁷

³⁷Práva a povinnosti [online]. [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: https://npkhusita.husitskecentrum.cz/?page_id=293

5. Další aktivity v rámci Husitského centra na Praze 3

Husitské centrum není jen Nízkoprahový klub Husita a jeho odnož Husátko. Husitské centrum nabízí mnoho dalších aktivit. Mezi tyto aktivity patří Komunitní zahrada Meduňka, Česko-romské bohoslužby, využívání prostor pro koncerty a další kulturní akce.

Komunitní zahrada Meduňka

Komunitní zahrada byla založená v roce 2013 za spolupráce pracovníků náboženské obce Husitské církve na Žižkově, pracovníků Husitského centra a dobrovolníků ze Žižkova a okolí. Je to komunitní zahrada vytvořena pro všechny, kteří chtějí trávit čas v přírodě v centru Prahy. Komunitní zahrada Meduňka je otevřena pravidelně od úterý do čtvrtka vždy od dvou do pěti hodin odpoledne a přístup je umožněn všem osobám a vstup je zdarma. Návštěvníci se mohou podílet na péči o zahradu, sadbě rostlin a sklizni, nebo si jen přijít posedět s kávou. Cílem této komunitní zahrady je upevnit sousedské vztahy a vzdělávat společnost o zahradničení. Komunitní zahradu Meduňka je možné si pronajmout na vlastní akci, jako jsou konference, oslavy a další akce. „*Na pozemku neudržované farní zahrady a zchátralého farního bytu tak vyrostla oáza květin, bylinek a zeleniny a v bývalém bytě kuchyně, ve které se mohly začít vařit nyní tak oblíbené komunitní vegetariánské obědy pro lidi ze Žižkova i větších dálek.*“³⁸

Pravidelné komunitní obědy na komunitní zahradě Meduňka vznikly kvůli potřebám zaměstnanců Husitského centra a pro potřeby členů komunity na Žižkově. Jedná se o levné vegetariánské pokrmy. Ve vaření se střídají zaměstnanci, dobrovolníci a vlastně kdokoliv by si chtěl vaření vyzkoušet. Vaření probíhá zpravidla 3 dny v týdnu a oběd stojí kolem 80 korun. Peníze jsou použity na nákup surovin a zbylé peníze jsou použity na chod komunitní zahrady. Komunitní vaření je vhodné i pro vytvoření individuálního plánu

³⁸ *Kulturní aktivity: Komunitní zahrádka Meduňka* [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.cshpraha.cz/kulturni-aktivity/komunitni-zahradka-medunka.html>

uživatelů Nízkoprahového klubu Husita, který by si chtěl vyzkoušet, co obnáší práce kuchaře nebo kuchařky. „Do vaření se může zapojit každý, kdo rád zdravě vaří a je spokojený, když jsou ostatní spokojení. Muže vařit buď v roli šéfkuchaře: to znamená, že vymýšlí recept, nakupuje, vede a koordinuje tým ke zdárnému konci. Druhá možnost je kuchtík asistent, který je členem týmu a dostává pokyny od šéfa kuchaře.“³⁹ Další výhodou komunitních obědů je setkávání různých členů komunity a vytváření nových vztahů. Komunitní vaření na Meduňce se také snaží zapojit různé etnické skupiny, a tak není ojedinělé, že se do jídelníčku dostanou klasické romské pokrmy, indické pokrmy a další exotická jídla.

Česko-romské bohoslužby

Vzhledem k tomu, že Husitské centrum je zřizováno církví Československou husitskou, jsou součástí tohoto celku také bohoslužby. Jedná se o specifické bohoslužby s česko-romskou tematikou. Jedná se o akci, která se koná vždy první úterý v měsíci a společně zde dochází ke kázání ekumenické. Jedná se o kázání faráře a sociálního pracovníka v jedné osobě a dalšího hosta, povětšinou je to Mikuláš Vymětal Th.D., který je farářem pro menšiny a snaží se zlepšovat vztahy mezi Romy a neromy. Uživatelé Nízkoprahového klubu Husita zde mají možnost ukázat svoje umění tance, zpěvu a hraní na hudební nástroje. Tradiční romské tance učí lektorka z komunity Eva Džobáková, která pravidelně na bohoslužbách se svými svěřenci vystupuje. „Po bohoslužbách následuje obvykle společné komunitní a kulturní setkání, kdy mají možnost vystupovat romské taneční soubory a romští muzikanti z různých komunit. Byť se spolu hudebníci třeba ani osobně neznají, improvizovaně a spontánně spolu hrají. Během závěrečné zábavy se pak většinou tančí, což posiluje radost a spontaneitu těchto setkávání. Na bohoslužby zveme dále různé hosty z řad romských osobností a aktivistů, čímž vznikají často nejen

³⁹ Komunitní zahrádka Meduňka [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <http://www.komunitnikostel.cz/medunka.html>

*inspirativní, ale také tvůrčí setkání, která nacházejí odezvu například v prostředí romského aktivismu.*⁴⁰

Den Romského holokaustu

V komunitním centru na Žižkově letos proběhl den Romského holokaustu, který měl připomenout smutné výročí tábora v Letech. „*V noci z 2. na 3. srpna 1944 zavraždili nacisté v plynových komorách poslední vězně tzv. Cikánského rodinného tábora v Auschwitz-Birkenau. Celkem bylo v táboře během 17 měsíců jeho existence (od února 1943 do července 1944) vězněno na 23 tisíc žen, mužů a dětí. Přibližně 20 tisíc romských a sintských vězenkyň a vězňů bylo v táboře zavražděno v plynových komorách, hladem, nedostatečnou péčí a mučením.*“⁴¹Během tohoto dne, kdy dorazily slavné romské osobnosti, vystupovali uživatelé Nizkoprahového klubu Husita se svým vystoupením tradičního romského tance pod vedením lektorky Evy.

⁴⁰ Česko-romské bohoslužby na Žižkově. <https://www.ccs Praha.cz> [online]. 25. 7. 2016 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://www.ccs Praha.cz/aktuality/cesko-romske-bohosluzby-na-zizkove.html#prettyPhoto>

⁴¹ Den romského holocaustu, 2. srpna 2017 [online]. 19. 7. 2017 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://www.terezinstudies.cz/sd/news/hlavni-stranka/170719_den_romskeho_holocaustu.html

6. Empirická část

Komparativního šetření

Bakalářská práce je teoreticko-komparativního charakteru. Cílem bylo zjištění, zda jsou služby poskytovány kvalitně a je dostatek prostoru k sebe-rozvoji aktivních uživatelů služby. Jedná se o kvantitativní výzkum. Vzor ke zpracování metodologie jsme použila z publikace „*Praxe a diplomová práce v kontextu profesního rozvoje*“ od Mgr. Terezy Cimrmanové, Ph.D. *Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního ne lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní holistický obraz, analyzuje různé typy textu, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.*“⁴²

Cíl šetření

Cílem šetření je odpovědět na HVO, která zní: Jak uživatelé NPK Husita popisují vliv služeb NPK na začlenění do společnosti?

Sběr dat

Mým úkolem bylo získat potřebná data z předchozích let, tedy za roky 2014, 2015, 2016, vyhodnotit je a převést do potřebných grafů a tabulek. Rok 2017 jsem měla za úkol získat potřebný počet respondentů. Vyhodnotit výsledky a převést do grafů a tabulek.

Metoda sběru dat

Otázky byly strukturovány jako polootevřené. Jednalo se tedy o odpovědi typu Určitě ano, Spíše ano, Nevím, Spíše ne, Určitě ne. Odpovědi byly v dotazníku zaznamenány číslem od 1 do 5.

⁴² HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9. Str. 50.

Metoda zpracování dat

- Fixování kvalitativních dat pomocí dotazníků
- Komparace výsledků
- Analýza výstupů

Charakteristika zkoumaného vzorku

Ke sběru dat docházelo v NPK Husita, kde se jednalo o aktivní uživatele naší cílové skupiny. Jedná se tedy o uživatele ve věku od 6 do 26 let. Každý rok bylo vyplněno a vyhodnoceno přibližně 50 dotazníků.

Metodika

Účelem této komparace je mapování vývoje služeb v NPK Husita. Konkrétně se jedná o dotazníky rozdané aktivním uživatelům klubu, kteří odpovídali na předem dané otázky. Pro uživatele byl vytvořen dotazník s 9 otázkami, které budou zaznamenány v grafech a tabulkách.

Dotazníky se uživatelům dávají dlouhodobě, protože jsou vhodným podkladem pro doložení kvality služeb pro poskytovatele dotací a grantů. V bakalářské práci budou zaznamenána data v období let 2015–2017.

Dotazníky se dávaly v kontaktní místnosti, kde byli pouze v přítomnosti jednoho z pracovníků, který byl přítomen jen kvůli případným otázkám. Dotazníky byli rozdány pouze respondentům, kteří využívají služby nízkoprahového klubu Husita, a proto jsou postaveny hypotézy na odpovědi uživatelů. U některých uživatelů pracovník vysvětloval význam daných otázek, aby nedošlo ke špatnému pochopení.

Hypotézy a operacionalizace

H1: Uživatelé Nízkoprahového klubu Husita jsou schopni začlenit se do společnosti.

H2: Uživatelé Nízkoprahového klubu Husita mají možnost k sebe-rozvoji prostřednictvím velké škály volnočasových aktivit.

H3: Uživatelé Nízkoprahového klubu Husita mají větší šanci najít si práci (brigádu) prostřednictvím odborné pomoci pracovníků NPK Husita.

H4: Uživatelé NPK Husita se obrátili na pracovníky v případě, že by měli problém (vztahy, závislosti, sex, nechtěné těhotenství problémy s volbou školy a povolání, šikana, domácí násilí atd.) spíše v roce 2014 než 2017.

HVO: Jak uživatelé NPK Husita popisují vliv služeb NPK na začlenění do společnosti?

DVO: Jsou v NPK Husita podněty, které pomáhají uživatelům k sebe-rozvoji?

DVO: Mají uživatelé prostřednictvím NPK Husita možnost se lépe uplatnit na trhu práce (včetně brigády)?

DVO: Pomáhá NPK Husita uživatelům, aby si více vážili sami sebe?

DVO: Zmírňuje NPK Husita problémové chování svých uživatelů i mimo klub?

DVO: Je NPK Husita místo, kam by se obrátili uživatelé, kdyby měli nějaký problém?

6.1 Etické zásady

Během tohoto šetření byl brán zřetel na to, aby byla zachována anonymita respondentů. Každý měl na vyplnění dotazníků dostatek času a byl sám bez jiných uživatelů služby. Měl možnost doptat se pracovníka, pokud něčemu nerozuměl.

7. Výsledky šetření

Graf 1

Zdroj: Vlastní

Graf 2

Zdroj: Vlastní

Graf 3

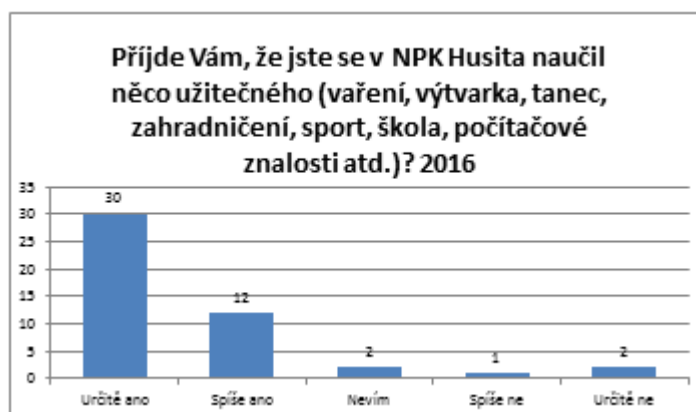
Zdroj: Vlastní

Graf 4

Zdroj: Vlastní

Graf 5

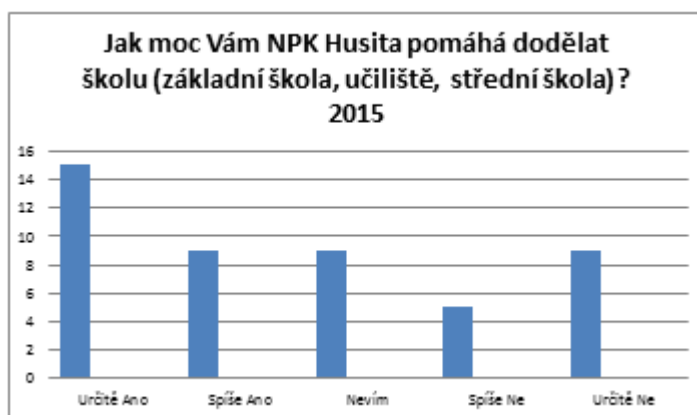
Zdroj: Vlastní

Graf 6

Zdroj: Vlastní

Graf 7

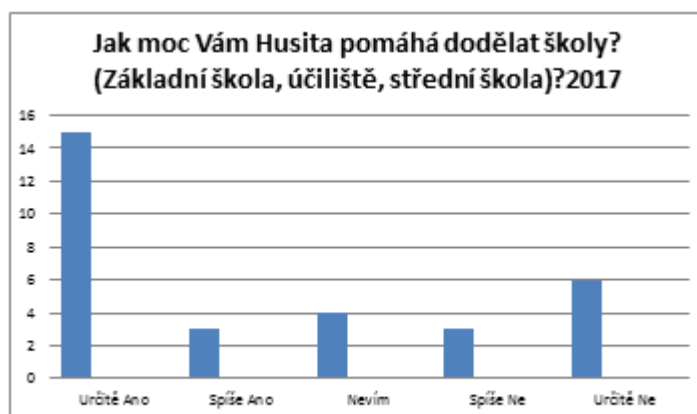
Zdroj: Vlastní

Graf 8

Zdroj: Vlastní

Graf 9

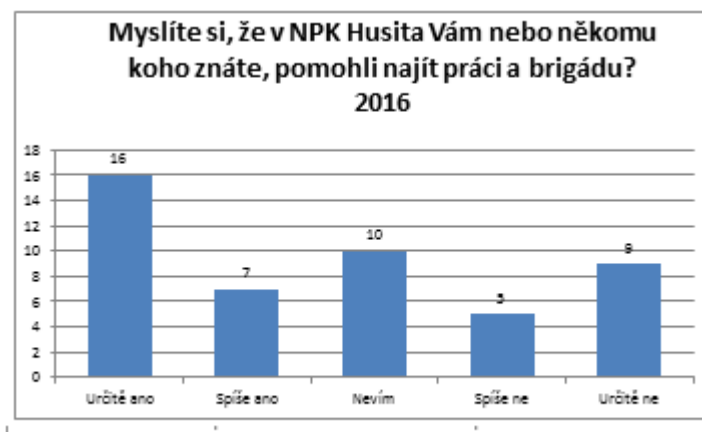
Zdroj: Vlastní

Graf 10

Zdroj: Vlastní

Graf 11

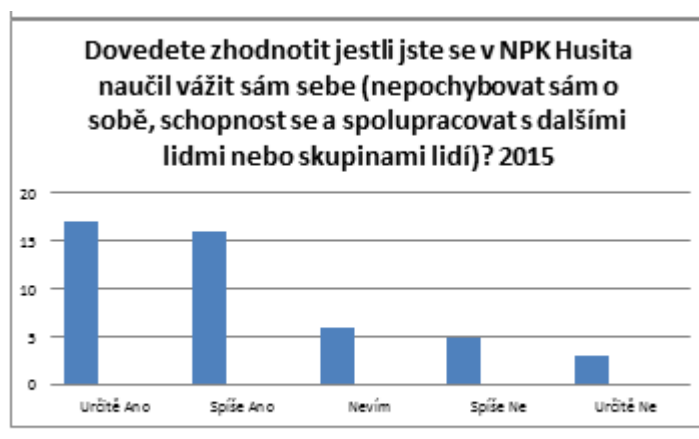
Zdroj: Vlastní

Graf 12

Zdroj: Vlastní

Graf 13

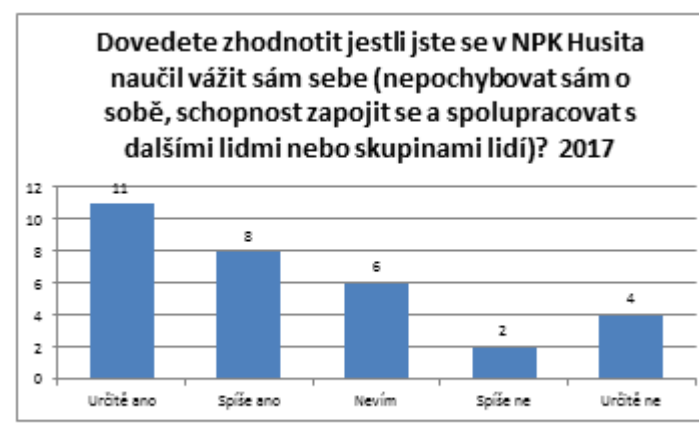
Zdroj: Vlastní

Graf 14

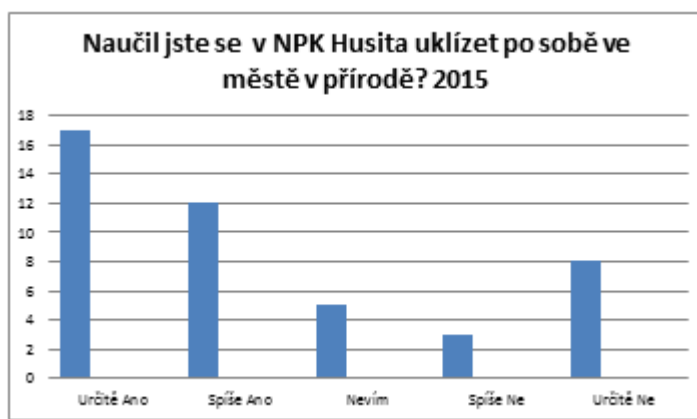
Zdroj: Vlastní

Graf 15

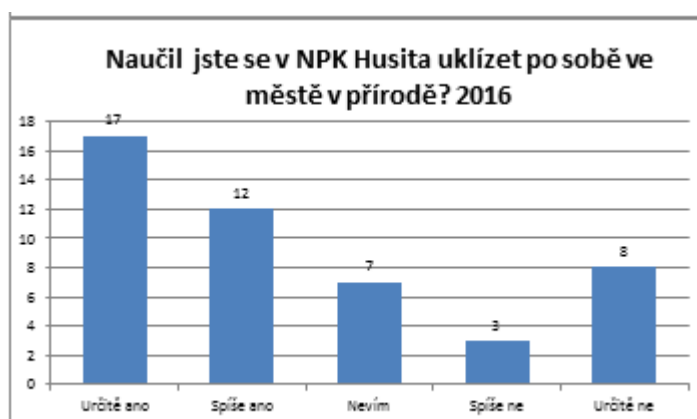
Zdroj: Vlastní

Graf 16

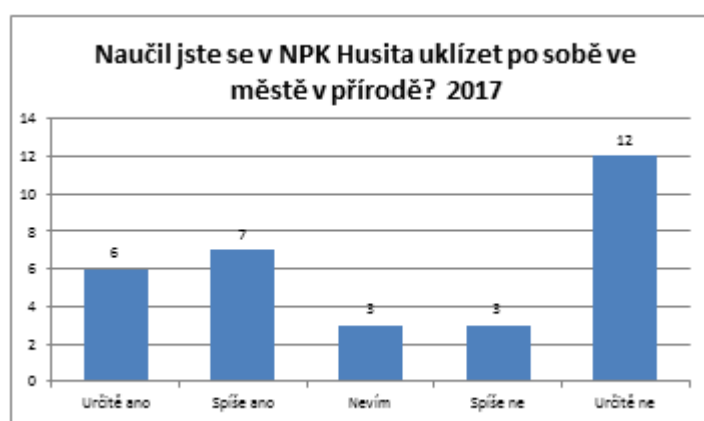
Zdroj: Vlastní

Graf 17

Zdroj: Vlastní

Graf 18

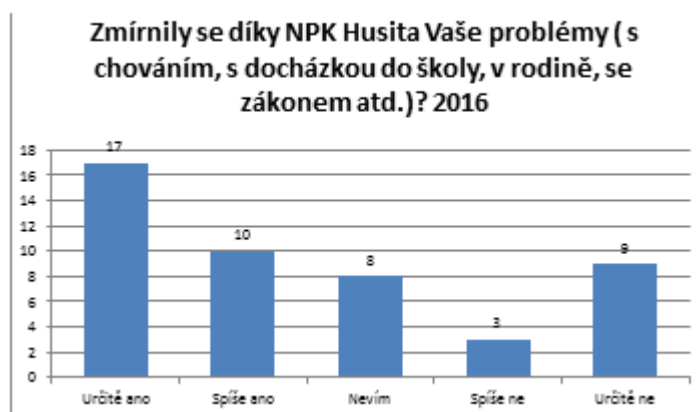
Zdroj: Vlastní

Graf 19

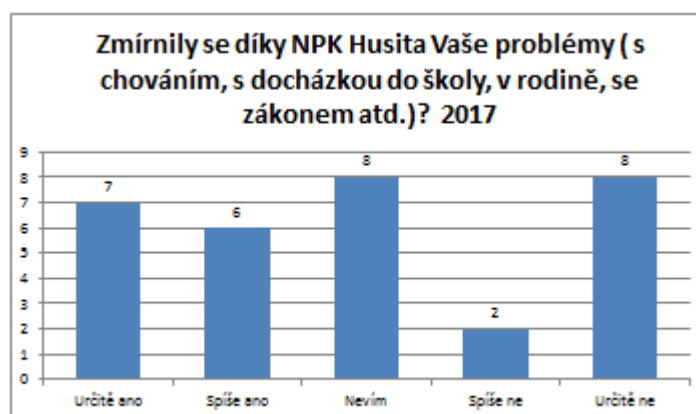
Zdroj: Vlastní

Graf 20

Zdroj: Vlastní

Graf 21

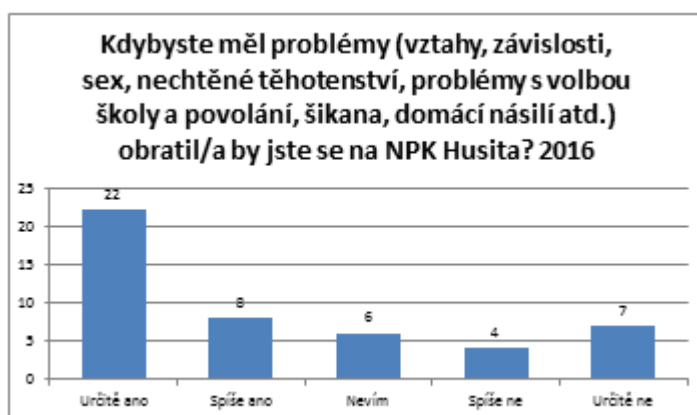
Zdroj: Vlastní

Graf 22

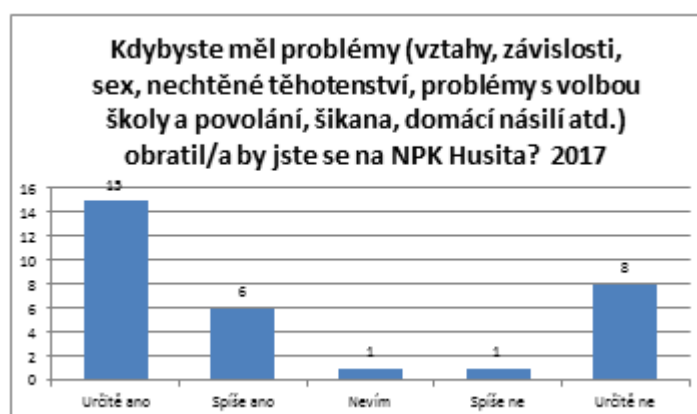
Zdroj: Vlastní

Graf 23

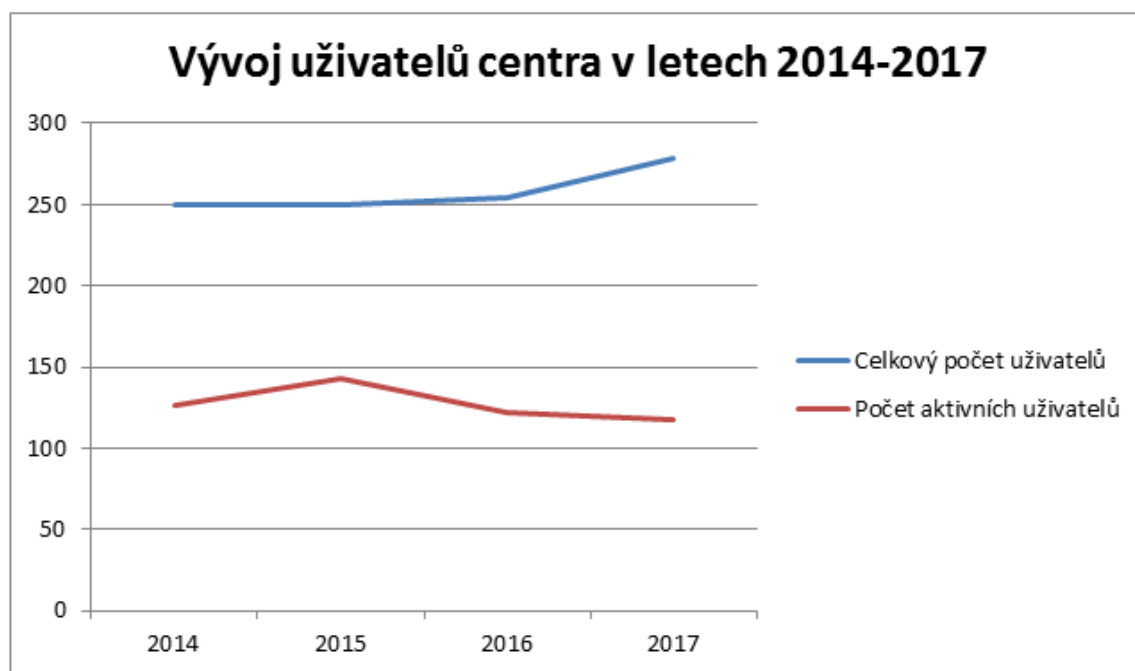
Zdroj: Vlastní

Graf 24

Zdroj: Vlastní

Graf 25

Zdroj: vlastní

7.1 Shrnutí výsledků

Výsledky toho šetření mohou být nepřesné, neboť vnímám potíže v tom, že otázky nejsou položené zrovna vhodně. První problém je, že je na první pohled poznat, co se po respondentovi chce, aby odpověděl. Může se tedy stát, že uživatel odpoví jen kvůli dobrému vztahu s pracovníky, nebo protože nechce nikoho naštvat. Druhou potíž shledávám v tom, že se jedná jenom o uzavřené otázky, a proto nevím nic bližšího. Třetím problémem může být to, že tento dotazník není problém vyplnit bez čtení, a proto je možné, že docházelo k náhodnému zaškrtování odpovědí. Další z problémů je, že odpovědi se zakládají na subjektivní skutečnosti, která nemusí vůbec odrážet realitu.

U grafů číslo jedna až tři „Jak moc jste se prostřednictvím nízkoprahového klubu Husita naučil rozhodovat o tom, co chcete a potřebujete?“ je vidět, že došlo k malé změně mezi roky 2015 a 2016, ale největší změna je vidět v roce 2017, kdy došlo v poklesu skoro ve všech bodech kromě odpovědi „určitě ne“.

U grafů čtyři až šest „Přijde Vám, že jste se v NPK Husita naučil něco užitečného (vaření, výtvarka, tanec, zahradničení, sport, počítačové znalosti atd.)?“ v roce 2015 a 2016 nedošlo opět téměř k žádnému vývoji, ale rapidní rozdíl je opět v roce 2017, kdy došlo opět k velkému poklesu a naopak se zvýšily záporné odpovědi.

U grafů sedm až devět „Jak moc Vám NPK Husita pomáhá dodělat školu (základní škola, učiliště, střední škola)?“ nedošlo k žádnému velkému vývoji, což je pozitivní zpráva, protože to znamená, že NPK Husita stabilně pomáhá uživatelům dokončit školu.

U grafů deset až dvanáct „Myslíte si, že v NPK Husita Vám nebo někomu koho znáte, pomohli najít práci a brigádu?“ z výsledků vychází, že je NPK Husita nápomocný s hledáním práce nebo brigády. Stabilně pomáhá velkému procentu uživatelů. NPK Husita má také kontakty na návazné sociální služby, které zprostředkovávají práci nebo brigádu.

U grafu třináct až patnáct „Dovedete zhodnotit, jestli jste se v NPK Husita naučil vážít sám sebe (nepochybovat sám o sobě, schopnost se a spolupracovat s dalšími lidmi nebo skupinami lidí)?“ V této otázce došlo během let k mírnému poklesu a pracovníci by měli program klubu zaměřit na sebepojetí a spolupráce.

U grafů šestnáct až osmnáct „Naučil jste se v NPK Husita uklízet po sobě ve městě v přírodě?“ Během let došlo opět k poklesu, a dokonce stouply záporné odpovědi. Pracovníci by měli zařadit do programu téma ekologie, recyklace a další téma orientované na přírodu a úklid.

U grafů devatenáct až dvacet jedna „Zmírnily se díky NPK Husita Vaše problémy (s chováním, s docházkou do školy, v rodině, se zákonem atd.) došlo během let k poklesu čistě pozitivní odpovědi. Pravděpodobně se jedná o to, že uživatelé v NPK Husita rostou a jejich problémy můžou být závažnější. Další z možných aspektů může být velká fluktuace zaměstnanců za rok 2017, která mohla způsobit ztrátu důvěry k pracovníkům.

U grafů dvacet dva až dvacet čtyři „Kdybyste měl problémy (vztahy, závislosti, sex, nechtěné těhotenství, problémy s volbou školy a povolání, šikana, domácí násilí atd.) obrátil by jste se na NPK Husita?“. Opět zde došlo za rok 2017 k poklesu pozitivní odpovědi a došlo k mírnému zvýšení negativních odpovědí. Stejně jako u předchozího grafu mohla být důvodem výměna pracovníků a také stárnutí uživatelů.

V první dílčí výzkumné otázce je zřejmé, že došlo k poklesu rozvoje těchto dovedností v roce 2017. Takže tato hypotéza byla potvrzena jenom zčásti „Jsou v NPK Husita podněty, které pomáhají uživatelům k sebe-rozvoji?“

Druhá dílčí výzkumná otázka se ptá „Mají uživatelé díky NPK Husita možnost se lépe uplatnit na trhu práce (včetně brigády)?“ Z těchto výsledků vyšlo, že uživatelé mají pocit, že jim Nízkoprahový klub Husita hodně pomáhá najít práci nebo brigádu. Takže tato hypotéza se potvrdila.

Třetí dílčí výzkumná otázka „Pomáhá NPK Husita uživatelům, aby si více vážili sami sebe?“ Z dotazníků vyšlo, že došlo k poklesu během let, a proto se tato hypotéza nepotvrdila. Otázku, která se ptá na toto, považuji za nejspornější, neboť mi přijde tato otázka složitá vzhledem k tomu, že je těžké i pro dospělého člověka něco takové posoudit.

Čtvrtá dílčí výzkumná otázka „Zmírňuje NPK Husita problémové chování svých uživatelů i mimo klub?“ V tomto případě nedošlo k potvrzení této hypotézy.

Pátá dílčí výzkumná otázka se ptá „Je NPK Husita místo, kam by se obrátili uživatelé, kdyby měli nějaký problém?“ I z tohoto grafu vyšlo, že uživatelé během let mění názor a jejich důvěra v roce 2017 klesla, a proto došlo k vyvrácení této hypotézy.

Podle HVO „Jak uživatelé NPK Husita popisují vliv služeb NPK na začlenění do společnosti?“ vyšlo, že uživatelům se prostřednictvím Nízkoprahového klubu Husita začleňují do společnosti snáz právě kvůli službám, co nabízí. Takže hlavní výzkumná otázka byla potvrzena šetřením.

8. Diskuse

Během psaní této bakalářské práce jsem měla možnost poznat práci v nízkoprahovém klubu také z teoretické stránky. Myslela jsem si, že napsání této práce bude snazší právě z důvodu toho, že zde pracuji více než rok. Opak byl pravdou, neboť velká část věcí, které se mi zdály jako jasné, nebyly zakotveny v žádné odborné literatuře. Jelikož není žádná odborná literatura na tuto konkrétní službu, musela jsem čerpat ze zkušeností, obecné literatury o sociální práci a interní metodiky Nízkoprahového klubu Husita. Při psaní mi nejvíce utvořila konkrétní představu o práci s touto cílovou skupinou kniha od Davida Urbana, Ph.D., Sociální práce s romskými rodinami. Na této knize se mi nejvíce líbilo, že mi zakotvila velkou část teorie ze školy do konkrétní praxe. Teorie byla v této knize vysvětlena vždy na praktickém příkladu. S postupy v této knize souhlasím, nejvíc mě zaujaly role v romské rodině a také jak moc je důležité k vytvoření vztahu mít pracovníka z komunity. Musím říct, že tato skutečnost se potvrzuje i v případě Nízkoprahového klubu Husita, kde pracuje jedna bývalá uživatelka z komunity. Uživatelé v případě, že ona se podílí na programu, reagují mnohem líp i na ostatní pracovníky. Jediné úskalí je v tom, že některé věci, které jsou pracovníkům sděleny, není bezpečné sdělovat někomu z komunity, aby se tato informace nedostala do komunity. Nízkoprahový klub Husita se snaží dlouhodobě podporovat pozitivní romské vzory. Jedním z těchto vzorů je právě tato pracovnice z komunity.

Podle statistik se říká, že každá služba má svoji životnost a poté buď skončí, nebo se promění v něco jiného. V případě Nízkoprahového klubu Husita je to velkou otázkou. Jelikož nejvíce aktivních klientů má v současné době projekt Husátko, který pomáhá rodinám s dětmi mladšími 6 let. Je možné, že za pár let Nízkoprahový klub Husita skončí úplně a služba se přetransformuje právě na bývalé klienty, které mají už své děti, a tak i jiné starosti.

Velký problém vnímám také v drobné kriminalitě, kterou způsobují uživatelé nízkoprahových služeb pro děti a mládež. Jelikož se jedná o uživatele mladší 18 let, je

poměrné těžké vytvořit pro ně dostatečnou sankci. Vzhledem k tomu, že podle nejnovějších informací se bude muset zrušit smlouva mezi kluby, o to těžší bude nastavit jakoukoliv sankci, jelikož uživatel se jednoduše přesune do dvou dalších klubů, a tak pro něj nějaká „stopka“ nebude žádným trestem. V tomto případě ale nebudou uživatelům nastaveny potřebné mantinely, a proto budou zaskočeni, proč jim přestanou v dospělosti drobné krádeže procházet.

Závěr

Bakalářská práce popisovala konkrétní postupy, které jsou uplatňovány v Nízkoprahovém klubu Husita, ale také obecná pravidla pro práci v sociálních službách. Tato bakalářská práce se snažila vnímat sociální služby pozitivně, což není vždycky úplně jednoduché. Stinnou stránkou práce v této cílové skupině je to, že častokrát nefunguje sankční řád a nízkoprahové kluby se stávají trenážery rané kriminality. Tento problém podle mého pramení z toho, že zákon a další organizace zaštiťující nízkoprahové kluby pro děti a mládež přespříliš chrání zájmy uživatele. Je jasné, že zájmy uživatele jsou na prvním místě, ale není v nejlepším zájmu uživatele, aby nesl následky svých činů? Pokud to bude tak, že když uživatel spáchá větší prohřešek, neměl by ho čekat trest? Jak potom může rozumět světu, když v dětství si přivydělává drobnou krádeží a v dospělosti při prvním tomto prohřešku skončí ve výkonu trestu? V kapitole, kde píšete o pravidlech a povinnostech, je jasně napsáno, že děti potřebují mantinely, aby došlo k utvoření jejich osobnosti, ale jak to s nimi bude, když žádné nedostanou a všechny věci, které jsou prezentovány jako „špatné“, se budou v dětství přehlížet? Nepřevzmete tuto skutečnost jako normu svého chování? Považuji to za logické, pokud se mu tento vzorec chování opakovaně osvědčil, bude ho pravděpodobně používat i dál.

Seznam použité literatury

1. CIMRMANOVÁ, Tereza. Praxe a diplomová práce v kontextu profesního rozvoje. Praha: Univerzita Karlova, 2018.
2. HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
3. HORVÁTHOVÁ, Jana, Kapitoly z dějin Romů. Praha: nakladatelství Lidové noviny, 2002.
4. Interní Metodika Nízkoprahového klubu Husita: Standarty kvality sociálních služeb. 2014. Praha: Husitské centrum o.p.s.
5. JEŽKOVÁ, Věra, ed. *Kvalita ve vzdělávání: sborník příspěvků z XX. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu: Praha, 10.-12. září 2012.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2012. ISBN isbn978-80-7290-620-8.
6. MATOUŠEK, Oldřich. *Metody a řízení sociální práce.* 3., aktualizované a dopl. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0213-4.
7. MATOUŠEK, Oldřich. Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. 2., aktualizované vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0041-3.
8. MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ, ed. Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-002-X.
9. NAVRÁTIL, Pavel. *Romové v české společnosti: jak se nám spolu žije a jaké má naše soužití vyhlídky.* Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-741-8.
10. OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika.* Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN isbn978-80-247-5107-8.
11. PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času.* V Praze: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6.
12. Politiky a paradigmaty sociální práce: co jsme zdědili a co s tím uděláme? : sborník z konference. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, 2010. ISBN isbn:978-80-7318-994-5.

13. ŘÍČAN, Pavel. *S Romy žít budeme, jde o to jak: dějiny, současná situace, kořeny problémů, naděje společné budoucnosti*. Praha: Portál, 1998. ISBN 8071782505.
14. URBAN, David. *Sociální práce s romskými rodinami*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2015. ISBN 978-80-7422-457-7.

Elektronické zdroje:

1. Co je Husátko [online]. [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://npkhusita.husitskecentrum.cz/?page_id=1316
2. Česko-romské bohoslužby na Žižkově. <https://www.ceshpraha.cz> [online]. 25. 7. 2016 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://www.ceshpraha.cz/aktuality/cesko-romske-bohosluzby-na-zizkove.html#prettyPhoto>
3. *Den romského holocaustu, 2. srpna 2017* [online]. 19.7.2017 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://www.terezinstudies.cz/sd/news/hlavni-stranka/170719_den_romskeho_holocaustu.html
4. Děti potřebují hranice: Rogge J.; Praha, Portál 1996 přepracovala Tereza Slováčková [online]. [cit. 2018-05-04]. DOI: www.msnovyhrozenkov.cz/upload/dokumenty/deti_potrebuji_hranice.doc.
5. Doporučený postup k zajišťování fakultativních činností při poskytování sociálních služeb [online]. 16. 7. 2013,10[cit. 2018-03-03].DOI: https://www.mpsv.cz/files/clanky/15749/DP_fakultativni_sluzby_final.pdf.
6. Etický kodex sociálního pracovníka České republiky [online]. [cit. 2018-03-010]. Dostupné z: http://www.apsscr.cz/ckfinder/userfiles/files/Etick%C3%BD%20kodex_Profesn%C3%AD%20svaz_verII.pdf
7. *Glosář pojmů: Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí* (Kalina, K. a kol.). © Úřad vlády České republiky. Publikaci vydalo o. s. Filia Nova pro Radu vlády ČR – Meziresortní protidrogovou komisi, 2001. ISBN 80-238-8014-4. [online]. [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/glosar/?g=108>
8. GDPR (obecné nařízení) [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/gdpr-obecne-narizeni/ds-3938/p1=3938>
9. HERZOG, Aleš a Lenka HERZOGOVÁ. Klíčové pojmy: Individuální plánování [online]. [cit. 2018-05-02]. DOI: <http://www.individualniplanovani.cz/co-je-individualni-planovani/klicove-pojmy/>.

10. JANEBOVÁ, Radka. Dilemata mezi právem a etikou aneb právo nezbavuje odpovědnosti [online]. 22[cit. 2018-12-03].DOI: http://socialnirevue.cz/media/docs/Janebova_DilemaPravoEtika.pdf.
11. Komunitní zahrádka Meduňka [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <http://www.komunitnikostel.cz/medunka.html>
12. Kulturní aktivity: Komunitní zahrádka Meduňka [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.ceshpraha.cz/kulturni-aktivity/komunitni-zahradka-medunka.html>
13. Oznamovací povinnost vyplývající z trestního zákoníku a poskytování sociálních služeb [online]. 2016 [cit. 2018-03-03]. DOI: <http://www.socialniprace.cz/zpravy.php?oblast=2&clanek=915>.
14. Pohyb obyvatel v Praze: V období 1. 1. 2016 – 31. 12. 2016 [online]. In: https://www.czso.cz/documents/11236/26935245/RI_20170321_tabMC.xls/3d963d31-233a-4b48-90ce-8cbd7be0f9ea?version=1.3.
15. Práva a povinnosti [online]. [cit. 2018-04-18]. Dostupné z: https://npkhusita.husitskecentrum.cz/?page_id=293
16. SPECIFIKA KOMUNIKACE S ROMY S OHLEDEM NA PROSTŘEDÍ KNIHOVEN. *Www.skipcr.cz* [online]. Olomouc: Sdružení knihoven ČR, 2013 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: skip.knihovnahk.cz/sites/default/files/.../specifika_komunikace_knihovna_2013_0.pdf
17. Stručně o České asociaci streetwork [online]. Praha, 2009 http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=79&site=cas
18. Systém PePa alias Perfektní Pamatovák!. [Http://www.ispepa.cz/](http://www.ispepa.cz/)[online]. 2006 505/2006 Sb. VYHLÁŠKA [online]. Praha, 15. listopadu 2006 DOI: https://www.mpsv.cz/files/clanky/11911/vyhlaska_505-2006.pdf.
19. URBAN, David a Alena KAJANOVÁ. *KOUŘENÍ A KONZUMACE ALKOHOLU U ROMSKÝCH KOMUNIT V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE* [online]. 29. 9. 2011, 8 [cit. 2018-05-04]. DOI: <http://casopis->

zsfju.zsf.jcu.cz/kontakt/clanky/3~2011/966-koureni-a-konzumace-alkoholu-u-romskych-komunit-v-ceske-a-slovenske-republice.

20. *Veřejný závazek* [online]. [cit. 2018-04-15]. Dostupné z: https://npkhusita.husitskecentrum.cz/?page_id=4

21. Zákon o sociálních službách [online]. Praha, 2006. https://www.mpsv.cz/files/clanky/7372/108_2006_Sb.pdf

Summary

The bachelor thesis described all specific procedures applied in drop-in center Husita, but also the general rules when working in social services. This bachelor thesis has tried to perceive the social services positively, even though it is not always easy. The downside of working with this target group are the sanction regulations, therefore the drop-in centres become places, where the criminality grows. In my opinion, this problem is caused by the fact, that the law and other organizations providing drop-in centers protect the interests of visitors too much. It is clear that the interests of visitors are on first place, however, should not be on the first place the visitors responsibility of his or her acts? If the visitor disobeys the regulation, should one get punished? How one can understand the real life, if one does small crimes while growing up, such as little robbery? However, when becoming adult, one can end for the first small crime in custody of the convict? From my chapters of rules and duties it is clearly stated, that children needs boundaries, so that their personalities can be created. Nevertheless, how personalities can be created if they have no boundaries and all bad acts they do are disregarded? Would not they take this fact as the norm of their behavior? I find it logical, if this formula of behavior was repeatedly tested with the same result and the child will probably continue using it.